

Forventningsundersøkelser for Norges Bank

Undersøkelser blant økonomieksperter, parter i arbeidslivet,
næringslivsledere og husholdninger

4. kvartal 2011

05.12.2011

Forord

Perduco utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademika, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Økonomer innenfor finansnæringen og akademika, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet på web, det samme gjelder lederne i næringslivet. Husholdningene er derimot intervjuet via telefon.

Forventningsundersøkelsen er hittil gjennomført 39 ganger, og ble første gang gjennomført i februar 2002. Perduco har publisert undersøkelsen fra og med 1. kvartal 2009. Undersøkelsen er tidligere gjennomført av TNS Gallup.

Oslo, desember 2011

Ansvarlig for undersøkelsen hos Perduco er:

Reidar Dischler

Telefon: 994 89 217

E-post: reidar.dischler@perduco.no

Innholdsfortegnelse

Forord	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Sammendrag	3
Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne	4
Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene.....	5
Spørreskjema.....	6
Indeks (tabeller og grafer)	7
Resultater - økonomiekspertene	8
Resultater - partene i arbeidslivet	16
Resultater - næringslivslederne	22
Resultater - husholdningene.....	32
Tekniske kommentarer – økonomene og partene i arbeidslivet	39
Tekniske kommentarer - næringslivslederne	40
Tekniske kommentarer - husholdningene.....	41

Sammendrag

De kortsiktige prisforventningene

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder er i fjerde kvartal på 1,9 prosent. Dette er en nedgang fra 2,1 prosent i tredje kvartal 2011. Partene i arbeidslivet forventer i fjerde kvartal 2011 en prisstigning om 12 måneder på 1,9 prosent. Dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng siden forrige kvartal.

Næringslivslederne forventer en generell prisstigning om 12 måneder på 2,3 prosent, en nedgang på 0,1 prosentpoeng siden tredje kvartal 2011. Husholdningene forventer at prisene skal stige med 3,5 prosent i løpet av det neste året. Dette er en oppgang på 0,3 prosentpoeng siden forrige kvartal.

Næringslivet fortsatt usikker på egen lønnsomhet

34,8 prosent av næringslivslederne forventer i fjerde kvartal 2011 at lønnsomheten i egen bedrift vil bli bedre i løpet av de neste 12 månedene. Dette er en nedgang på 0,3 prosentpoeng siden forrige kvartal. Samtidig stiger andelen som forventer at lønnsomheten vil svekkes med 0,8 prosentpoeng til 17,8 prosent i fjerde kvartal. Det er også en nedgang i andelen næringslivsledere som oppgir at lønnsomheten de siste 12 månedene er blitt bedre, og samtidig har også andelen som oppgir at lønnsomheten er blitt svekket steget siden forrige kvartal.

To av tre tror på styrket krone

Samlet sett tror 67,2 prosent av økonomene at kronekursen vil stige i løpet av de neste 12 månedene. Dette er en nedgang fra tredje kvartal 2011 hvor 70,7 prosent mente det samme. 25,4 prosent tror at kronekursen om 12 måneder vil være uendret, og 7,5 prosent tror at kronekursen vil være svekket.

Færre forventer økt rente

I fjerde kvartal 2011 forventer 45,2 prosent av husholdningene renteøkning de neste 12 månedene. Dette er en nedgang fra 60,4 prosent i forrige kvartal. 10,1 prosent av husholdningene forventer rentefall, mens 40,2 prosent forventer et uendret rentenivå.

Om undersøkelsen

Perduco utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs- og renteutviklingen blant økonomer i finansnæringen og akademika, representanter fra partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Denne rapporten med hovedfunnene fra forventningsundersøkelsen blir i sin helhet lagt ut på Perducos nettsider (www.perduco.no). Fra 2009 er undersøkelsen blant næringslivslederne utvidet slik at bedrifter med 20 ansatte eller flere er i målgruppen (mot tidligere 50 ansatte eller flere). I tillegg intervjues nå 500 bedriftsledere mot tidligere 300 intervjuer.

Undersøkelsene er gjennomført i tidsrommet fra 9. til 21. november 2011.

Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomiekspertene

Forventer lavere prisvekst på kort sikt

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder er i fjerde kvartal 2011 på 1,9 prosent. Dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet prisstigning om 2 år synker med 0,1 prosentpoeng fra 2,3 prosent i tredje kvartal 2011 til 2,2 prosent i fjerde kvartal 2011. Forventningene til prisstigningen om 5 år er uendret fra tredje til fjerde kvartal 2011 på 2,6 prosent.

Lavere årslønnsvekst på kort sikt

Økonomene oppgir i fjerde kvartal 2011 at de forventer en årslønnsvekst for 2011 på 3,6 prosent, mot 3,8 prosent i tredje kvartal 2011. For 2012 forventer økonomene en årslønnsvekst på 3,5 prosent i fjerde kvartal 2011, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomenes forventninger til den gjennomsnittlige årslønnsveksten om 5 år er uendret på 3,8 prosent fra tredje til fjerde kvartal 2011.

To av tre tror på styrket krone

Samlet sett tror 67,2 prosent av økonomene at kronekursen vil stige i løpet av de neste 12 månedene. Dette er en nedgang fra forrige kvartal hvor 70,7 prosent mente det samme. 7,5 prosent av økonomene forventer i fjerde kvartal at kronekursen vil være svekket om 12 måneder, mens 25,4 prosent forventer at kronekursen vil være uendret. Gjennomsnittlig forventet stigning i kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) om 12 måneder er 2,9 prosent i fjerde kvartal 2011, ned fra 3,3 prosent i forrige kvartal.

Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet

Forventer lavere prisvekst

Partene i arbeidslivet forventer i fjerde kvartal 2011 en generell prisstigning om 12 måneder på 1,9 prosent, ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventet prisstigning om 2 år synker med 0,3 prosentpoeng til 2,2 prosent i fjerde kvartal. Forventet prisstigning om 5 år er 2,6 prosent, en nedgang fra 2,9 prosent i forrige kvartal.

Forventer lavere årslønnsvekst

Partene i arbeidslivet forventer i fjerde kvartal 2011 en gjennomsnittlig årslønnsvekst for 2011 på 4,0 prosent. Dette er en nedjustering fra forrige kvartal på 0,1 prosentpoeng. Forventet årslønnsvekst for 2012 gikk ned fra 4,0 prosent i tredje kvartal til 3,7 prosent i fjerde kvartal, mens forventet årslønnsvekst om 5 år gikk ned fra 4,2 prosent i tredje kvartal til 3,7 i fjerde kvartal.

Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne

Forventer lavere prisvekst

Næringslivslederne forventer i fjerde kvartal 2011 en generell prisstigning om 12 måneder på 2,3 prosent. Dette er 0,1 prosentpoeng lavere enn i forrige kvartal. Om 2 år forventer de en generell prisstigning på 3,1 prosent, dette er ned 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Forventer mindre økning i innkjøps- og utsalgspriser

64,5 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens innkjøpspriser vil øke omtrent like mye de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder, mot 70,1 prosent i forrige kvartal. 13,2 prosent tror i fjerde kvartal 2011 at innkjøpsprisene vil øke mer, mens 21,1 prosent tror de vil øke mindre.

54,3 prosent av næringslivslederne tror at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye de neste 12 månedene sammenlignet med siste 12 måneder, mot 61,3 prosent i forrige kvartal. 14,9 prosent av bedriftslederne tror i fjerde kvartal 2011 at utsalgsprisene vil øke mer, mens 28,3 prosent tror de vil øke mindre.

Nedjustert årslønnsvekst

Næringslivslederne forventer i fjerde kvartal at årslønnsveksten i 2011 blir på 3,4 prosent. Dette er en nedjustering på 0,1 prosentpoeng fra tredje kvartal 2011. For 2012 forventer næringslivslederne en årslønnsvekst på 3,2 prosent, en nedjustering fra 3,4 prosent i tredje kvartal 2011.

Stabile forventninger til fremtidig lønnsomhet

37,3 prosent av næringslivslederne oppgir i fjerde kvartal 2011 at lønnsomheten i egen bedrift er bedret i løpet av de siste 12 månedene, en nedgang på 2,9 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen næringslivsledere som oppgir at lønnsomheten er svekket siste året steg med 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal til 31,8 prosent i fjerde kvartal 2011. Lønnsomhetsindeksen sank i fjerde kvartal fra 8,8 til 5,5 poeng.

I fjerde kvartal 2011 synker andelen næringslivslederne som oppgir å forvente bedre lønnsomhet marginalt. 34,8 prosent av næringslivslederne forventer at lønnsomheten i egen bedrift skal bli bedre de neste 12 månedene, mot 35,1 prosent i forrige kvartal. Samtidig stiger andelen næringslivsledere som forventer svekket lønnsomhet i tiden fremover med 0,8 prosentpoeng til 17,8 prosent i fjerde kvartal. Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene synker fra 18,1 poeng i tredje kvartal 2011 til 17,0 poeng i fjerde kvartal 2011.

Flere forventer færre ansatte

Andelen næringslivsledere som oppgir at bedriften forventer å ha flere ansatte om 12 måneder har sunket fra 33,9 prosent til 32,5 prosent i fjerde kvartal 2011. Andelen næringslivsledere som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder har samtidig steget med 4,1 prosentpoeng fra forrige kvartal til 18,3 prosent i fjerde kvartal 2011. Nettotallet i sysselsettingsindeksen (fremtidig) synker dermed fra 19,7 til 14,2 poeng.

Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene

Forventer lavere prisvekst på kort sikt

I fjerde kvartal forventer husholdningene at prisene skal stige med 3,5 prosent i løpet av det neste året. Dette er opp 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Husholdningene forventer en prisvekst om 2-3 år på 4,7 prosent, dette er uendret fra forrige kvartal. Forventet lønnsvekst i løpet av det neste året blant husholdningene er i fjerde kvartal 2011 på 2,6 prosent, uendret siden forrige kvartal.

Færre forventer økt rente

I fjerde kvartal 2011 forventer 45,2 prosent av husholdningene renteøkning de neste 12 månedene. Dette er en nedgang fra 60,4 prosent i forrige kvartal. 10,1 prosent av husholdningene forventer rentefall, mens 40,2 prosent forventer uendret rente.

Spørreskjema

Til økonomiekspertene og partene i arbeidslivet:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2011?
5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2012?
6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?
- 7a) Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?
- 7b) Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg? (Hvis svart styrket eller svekket i spørsmål 7a)

Til næringslivslederne:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?
2. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?
3. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
4. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
5. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2011?
6. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2012?
7. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 månedene?
8. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?
9. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?
10. Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

Til husholdningene:

- 1a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?
- 1b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?
- 2a. Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil være høyere, uendret eller lavere enn i dag?
- Hvis høyere: Vil prisene vokse raskere, saktere eller i samme takt som i dag?
- 2b. Hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?
3. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?
4. Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?
5. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Indeks (tabeller og grafer)

Økonomiekspertene

1. Forventet prisstigning om 12 måneder
2. Forventet prisstigning om 2 år
3. Forventet prisstigning om 5 år
4. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
5. Forventet årslønnsvekst for neste år
6. Forventet årslønnsvekst om 5 år
- 7a. Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd.
- 7b. Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

Partene i arbeidslivet

8. Forventet prisstigning om 12 måneder
9. Forventet prisstigning om 2 år
10. Forventet prisstigning om 5 år
11. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
12. Forventet årslønnsvekst for neste år
13. Forventet årslønnsvekst om 5 år

Næringslivslederne

14. Forventet generell prisstigning om 12 måneder
15. Forventet generell prisstigning om 2 år
16. Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd
17. Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd
18. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift i år
19. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift neste år
20. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd
21. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd
22. Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden
23. Antatt antall ansatte om 12 mnd

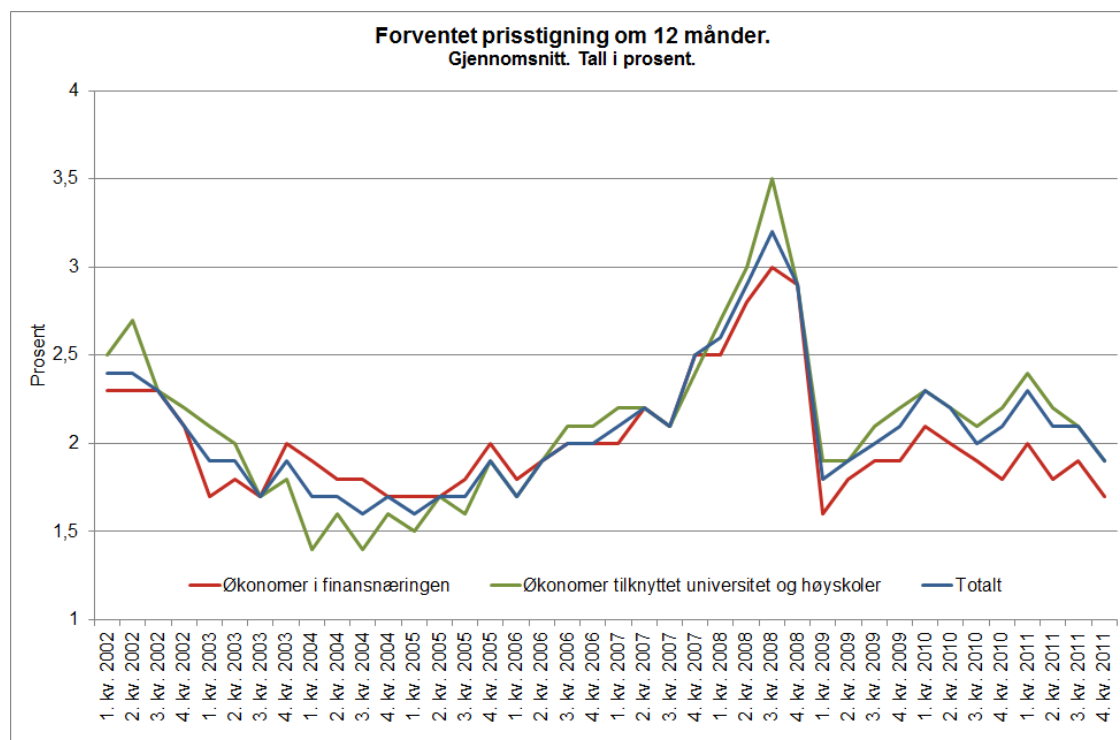
Husholdningene

- 24a. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd
- 24b. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent
- 25a. Forventet prisendring neste 12 mnd
- 25b. Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent
26. Forventet prisvekst om 2-3 år
27. Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent
28. Forventet renteutvikling neste 12 mnd

Resultater - økonomiekspertene

Indeks 1:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

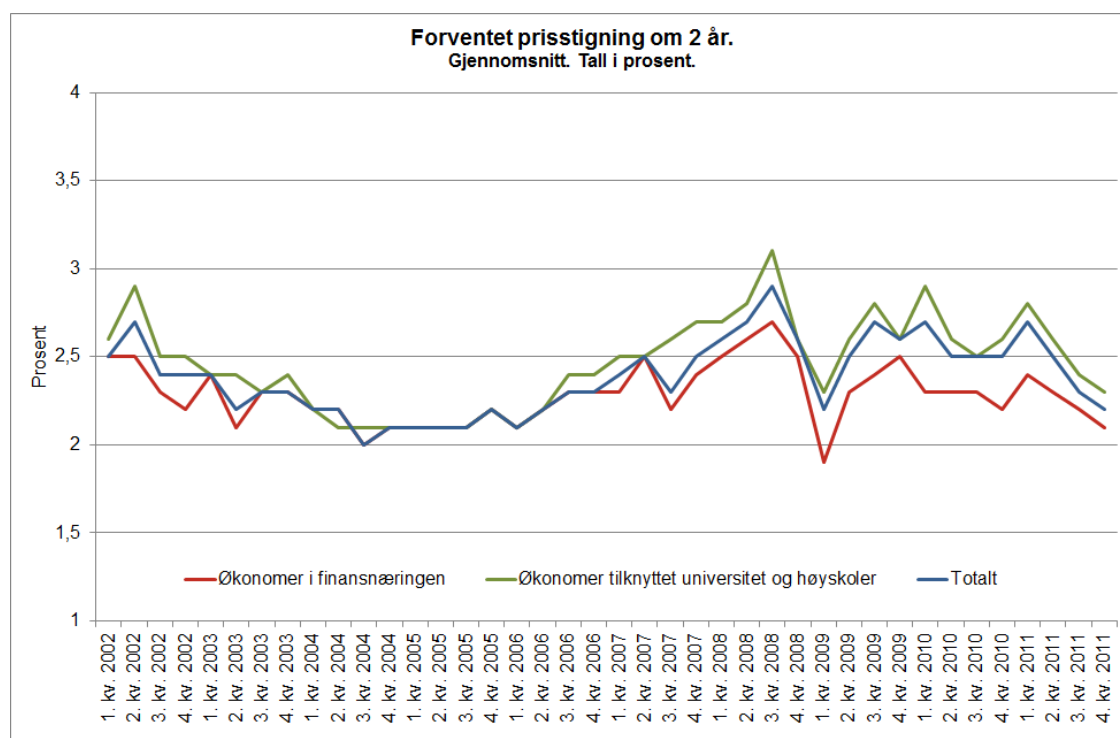

Forventet prisstigning om 12 måneder	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	1,9	1,7
Laveste verdi	0,0	-0,5
Høyeste verdi	3,5	2,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	1,9
Laveste verdi	0,0	0,4
Høyeste verdi	5,0	3,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	1,9
Utvalg	74	67

Samlet sett var økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder i fjerde kvartal 2011 på 1,9 prosent, dette er en nedgang fra 2,1 prosent i tredje kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen forventer en prisstigning om 12 måneder på 1,7 prosent, en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterte sitt estimat med 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Indeks 2:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

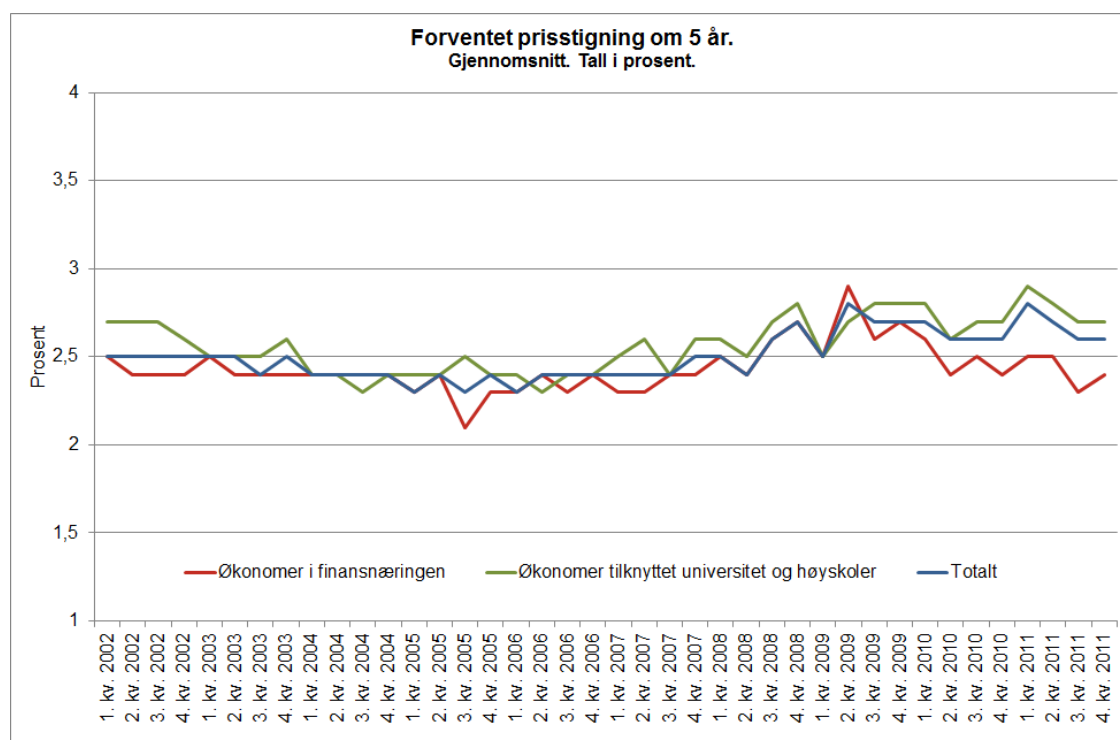

Forventet prisstigning om 2 år	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,1
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	3,0	3,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,3
Laveste verdi	0,1	0,0
Høyeste verdi	7,0	6,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,2
Utvalg	74	67

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 2 år var i fjerde kvartal 2011 på 2,2 prosent, dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra tredje kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen nedjusterte sitt estimat med 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal, og økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterte sitt estimat med 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Indeks 3:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

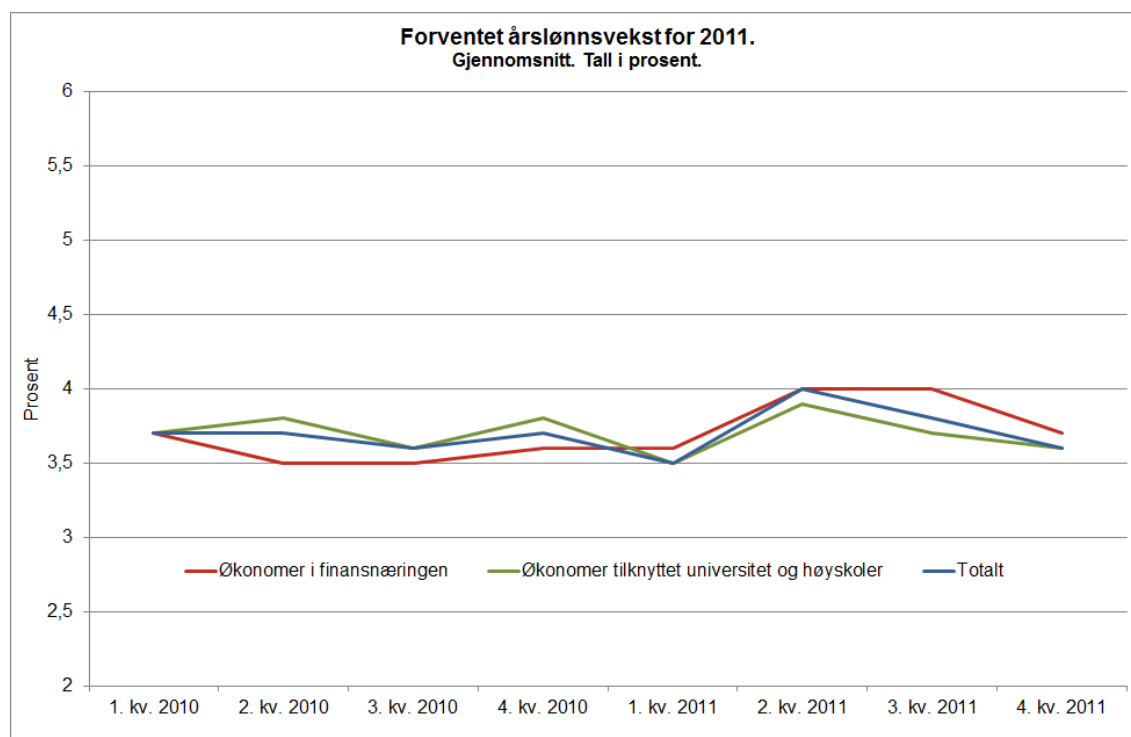

Forventet prisstigning om 5 år	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,4
Laveste verdi	1,0	1,0
Høyeste verdi	3,0	5,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	2,7	2,7
Laveste verdi	0,1	1,2
Høyeste verdi	5,0	5,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,6
Utvalg	72	65

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 5 år var i fjerde kvartal 2011 på 2,6 prosent, dette er uendret fra tredje kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen oppjusterte sitt estimat fra 2,3 til 2,4 prosent, og økonomer tilknyttet universitet/høyskoler opprettholdt sitt estimat på 2,7 prosent.

Indeks 4:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2011?

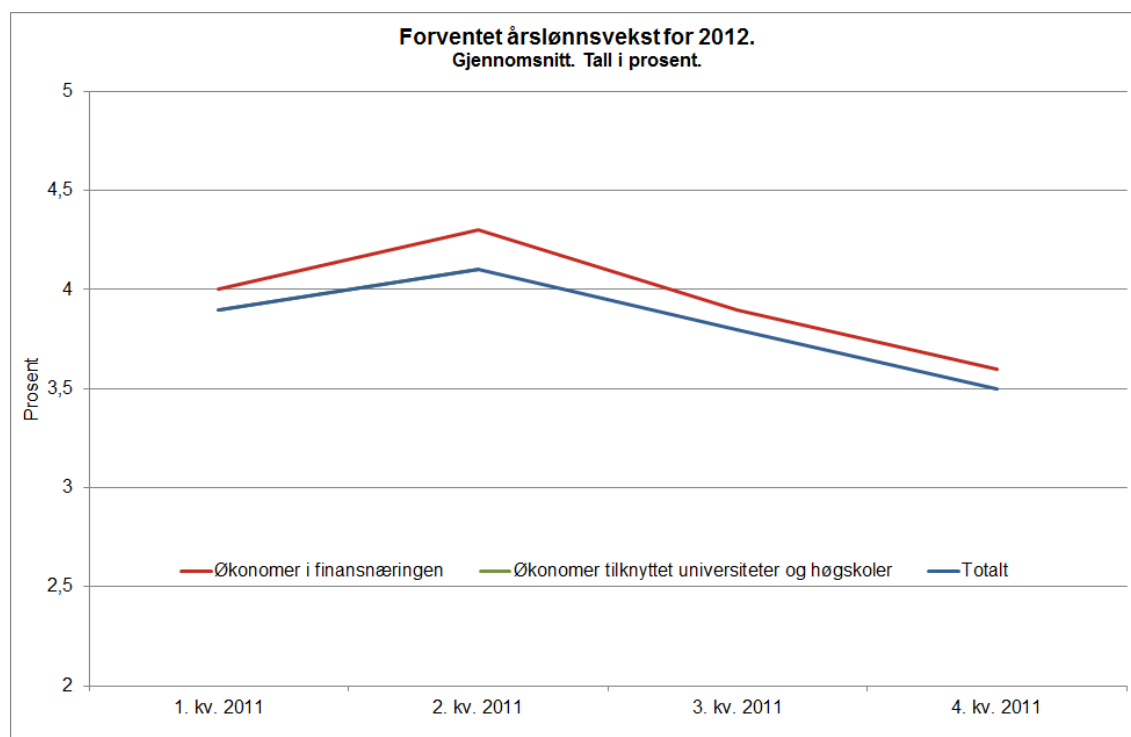

Forventet årslønnsvekst for 2011	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	3,7
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	4,5	4,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,7	3,6
Laveste verdi	0,0	1,5
Høyeste verdi	5,0	5,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,8	3,6
Utvalg	74	66

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2011 gikk ned fra 3,8 prosent i tredje kvartal 2011 til 3,6 prosent i fjerde kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen forventer en årslønnsvekst for 2011 på 3,7 prosent, dette er en nedgang fra 4,0 prosent i tredje kvartal 2011. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterte sitt estimat med 0,1 prosentpoeng, fra 3,7 til 3,6 prosent.

Indeks 5:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2012?

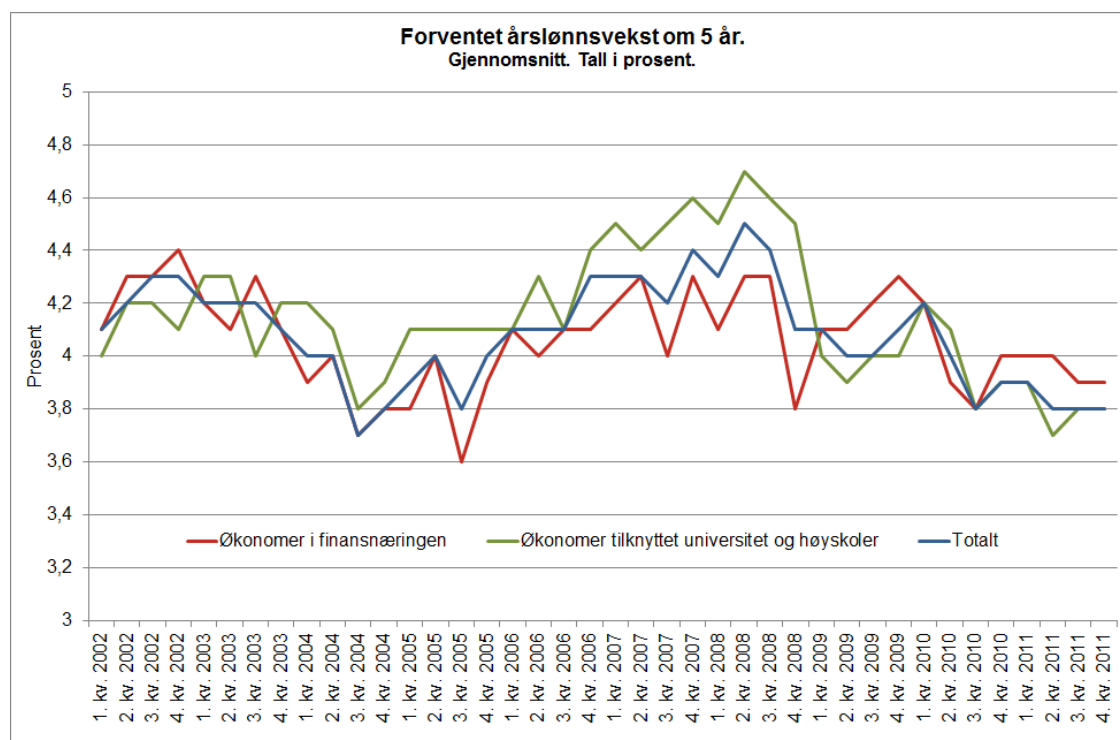

Forventet årslønnsvekst for 2012	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	3,6
Laveste verdi	2,5	2,0
Høyeste verdi	4,6	4,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,7	3,4
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	8,0	5,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,8	3,5
Utvalg	74	66

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2012 gikk ned fra 3,8 prosent i tredje kvartal 2011 til 3,5 prosent i fjerde kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen forventer en årslønnsvekst for 2012 på 3,6 prosent, ned 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler nedjusterte sitt estimat fra 3,7 til 3,4 prosent.

Indeks 6:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

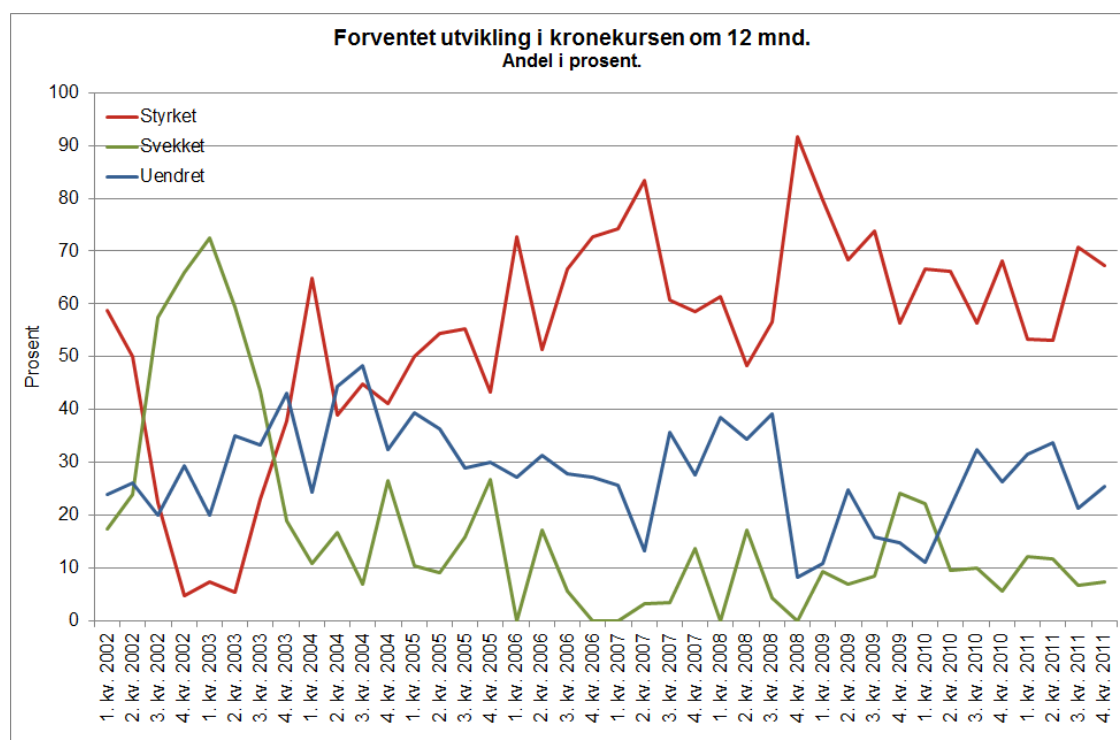

Forventet årslønnsvekst om 5 år	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Økonomer i finansnæringen		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	3,9
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	5,0	5,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Gjennomsnittlig verdi	3,8	3,8
Laveste verdi	0,1	1,0
Høyeste verdi	5,0	7,0
Totalt alle økonomer		
Gjennomsnittlig verdi	3,8	3,8
Utvalg	72	65

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) var 3,8 prosent i fjerde kvartal 2011, dette er uendret fra tredje kvartal 2011. Økonomer i finansnæringen forventer en gjennomsnittlig langsiktig årslønnsvekst på 3,9 prosent, dette er uendret fra tredje kvartal 2011. Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler opprettholder sitt estimat fra forrige kvartal på 3,8 prosent.

Indeks 7A:

Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?

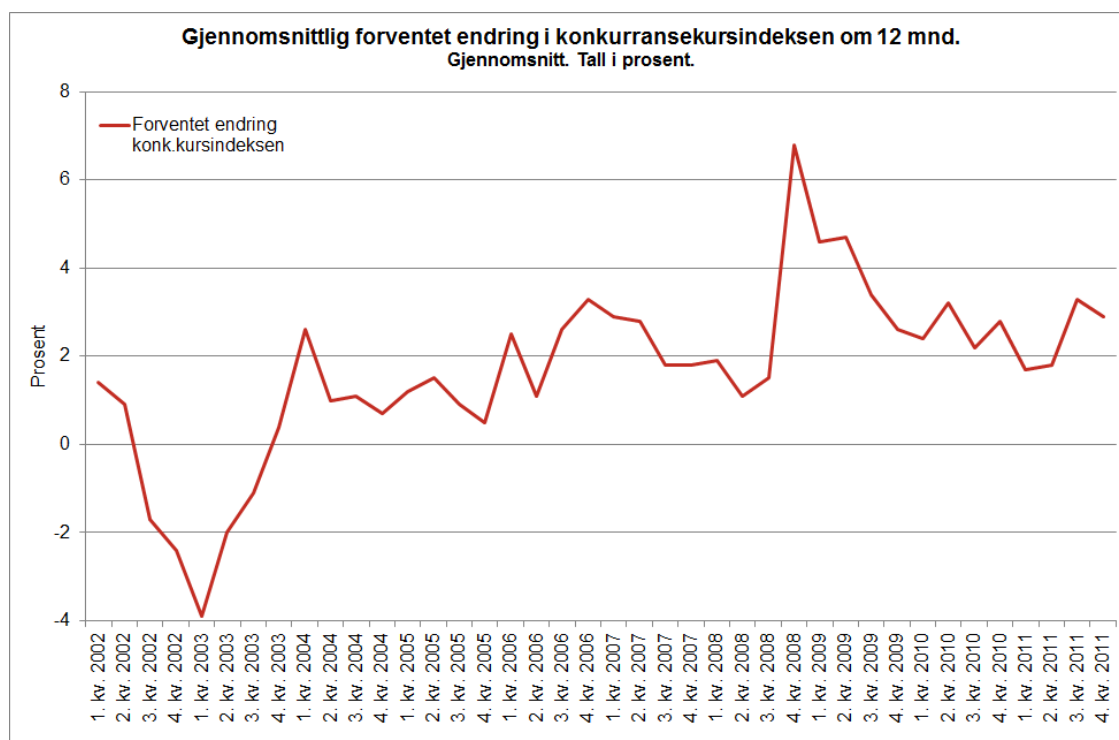

Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd.	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Økonomer i finansnæringen		
Styrket	71,4	75,0
Uendret	19,0	15,0
Svekket	9,5	10,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler		
Styrket	70,4	63,8
Uendret	22,2	29,8
Svekket	5,6	6,4
Totalt alle økonomer		
Styrket	70,7	67,2
Uendret	21,3	25,4
Svekket	6,7	7,5
Utvalg	75	67

Andelen økonomer som forventer at kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) vil styrkes på ett års sikt gikk i fjerde kvartal 2011 ned fra 70,7 til 67,2 prosent. Andelen økonomer som forventer en svekket kronekurs er nå 7,5 prosent, mot 6,7 prosent i tredje kvartal 2011, mens andelen som forventer at kronekursen på ett års sikt vil være uendret gikk opp fra 21,3 prosent til 25,4 prosent i fjerde kvartal 2011.

Indeks 7B:

Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg (Hvis svart styrket/svekket i spørsmål 7A)?

Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

3. kvartal 2011

4. kvartal 2011

Økonomer i finansnæringen

Gjennomsnittlig verdi

1,7

2,4

Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler

Gjennomsnittlig verdi

3,9

3,1

Totalt alle økonomer

Gjennomsnittlig verdi

3,3

2,9

Utvalg

73

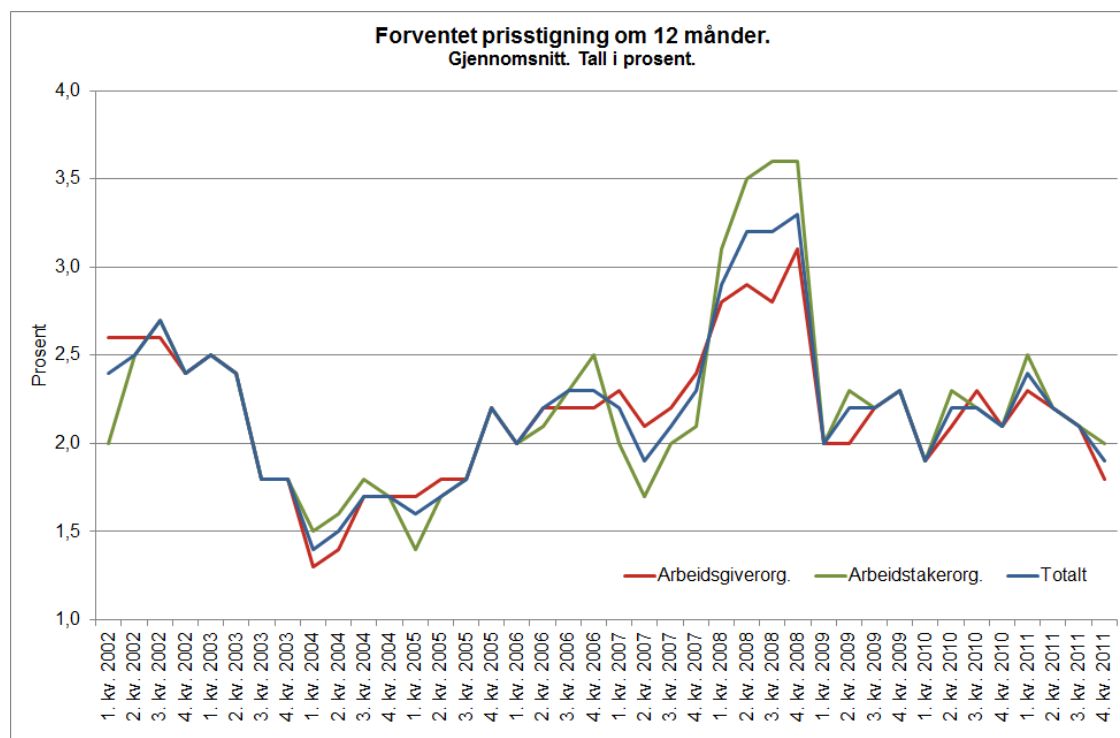
67

I fjerde kvartal 2011 forventet det samlede utvalget av økonomer at kronekursen skal styrke seg med 2,9 prosent på 12 måneders sikt. Dette var en nedgang på 0,4 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Resultater - partene i arbeidslivet

Indeks 8:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

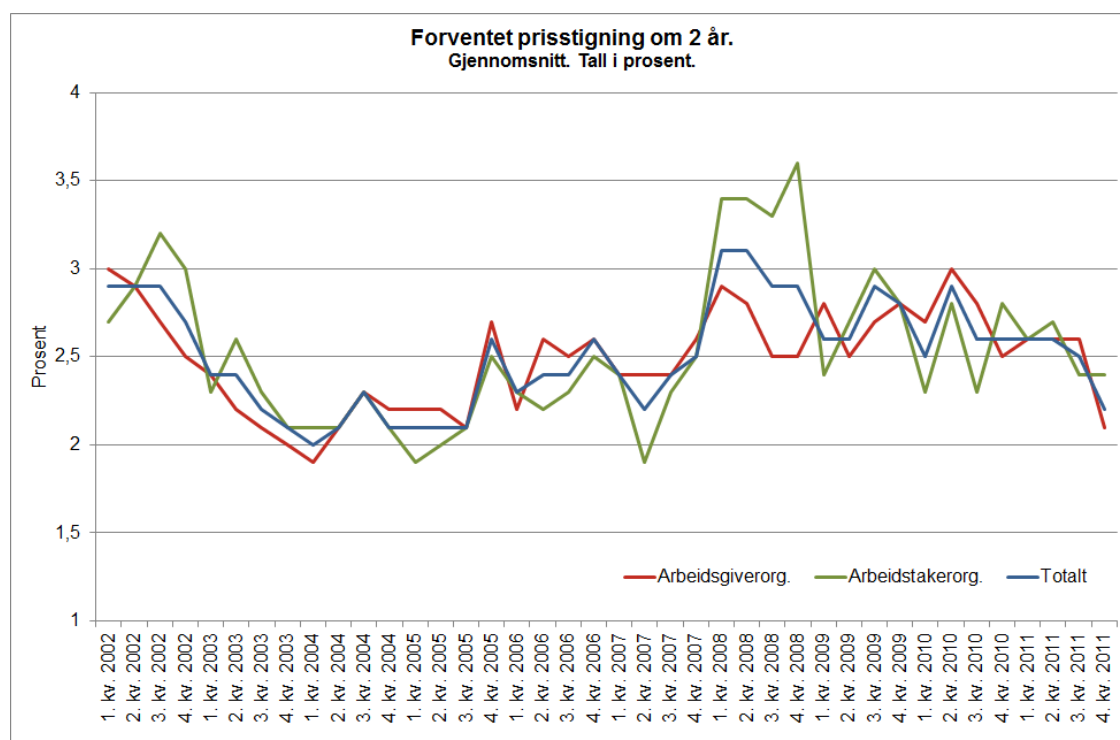

Forventet prisstigning om 12 måneder	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	1,8
Laveste verdi	1,3	1,2
Høyeste verdi	3,0	2,5
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,0
Laveste verdi	1,5	1,1
Høyeste verdi	2,7	4,0
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,1	1,9
Utvalg	30	24

Blant arbeidslivsorganisasjonene var forventet prisstigning om 12 måneder på 1,9 prosent i fjerde kvartal 2011, dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal. Forventningene hos arbeidsgiverorganisasjonene sank fra 2,1 prosent til 1,8 prosent, mens forventningene hos arbeidstakerorganisasjonene sank fra 2,1 prosent til 2,0 prosent i løpet av det siste kvartalet.

Indeks 9:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

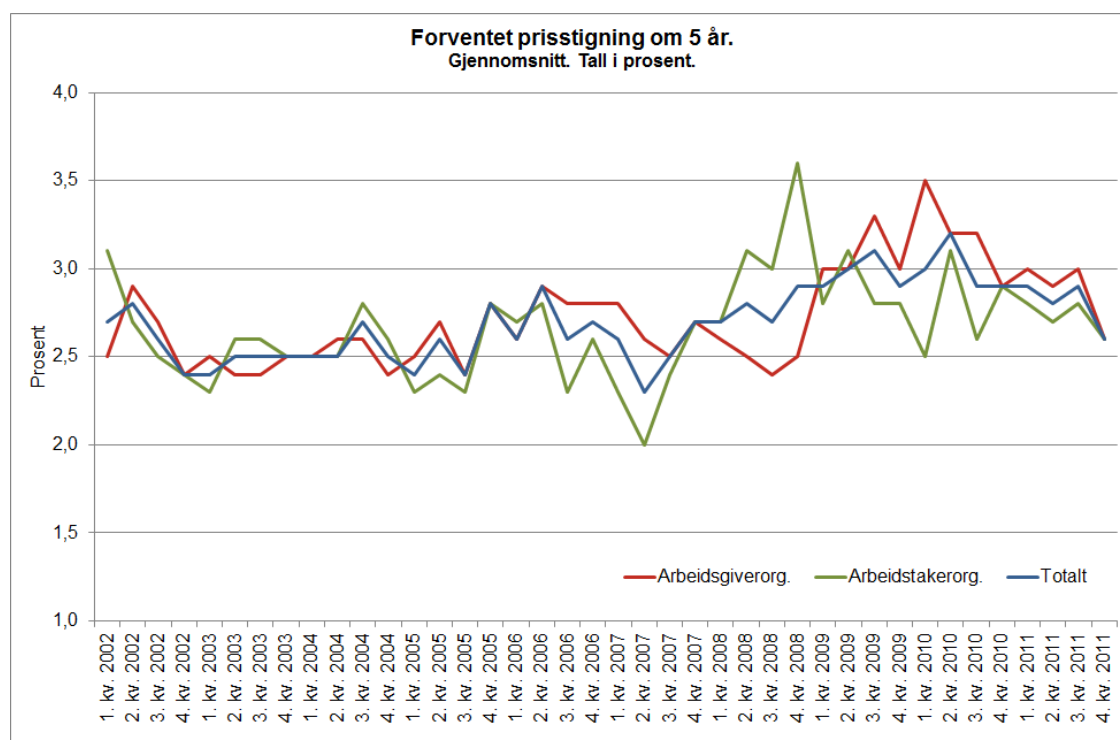

Forventet prisstigning om 2 år	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,1
Laveste verdi	1,0	1,5
Høyeste verdi	6,0	2,5
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,4
Laveste verdi	2,0	1,3
Høyeste verdi	3,0	3,0
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,2
Utvalg	29	24

Forventet prisvekst om to år blant partene i arbeidslivet er 2,2 prosent i fjerde kvartal 2011, dette er en nedgang fra 2,5 prosent i tredje kvartal 2011. Arbeidsgiverorganisasjonene nedjusterte sitt estimat fra 2,6 til 2,1 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene opprettholdt sitt estimat på 2,4 prosent.

Indeks 10:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

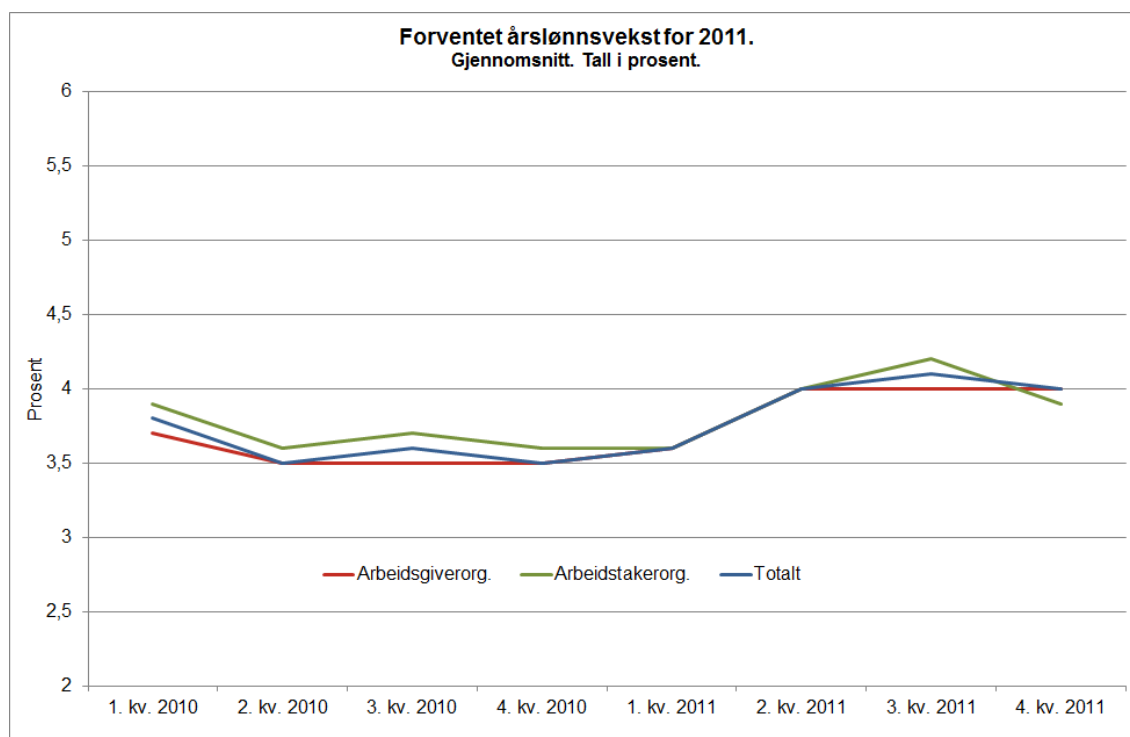

Forventet prisstigning om 5 år	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,0	2,6
Laveste verdi	1,0	1,5
Høyeste verdi	8,0	4,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,6
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	4,0	3,5
Totalt for partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	2,9	2,6
Utvalg	29	24

Forventet prisstigning om 5 år var blant partene i arbeidslivet på 2,6 prosent i fjerde kvartal 2011, dette er en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra tredje kvartal 2011. Estimater fra arbeidsgiverorganisasjonene er 2,6 prosent i fjerde kvartal 2011, en nedgang fra 3,0 prosent i forrige kvartal, mens arbeidstakerorganisasjonenes estimat gikk ned fra 2,8 prosent til 2,6 prosent.

Indeks 11:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2011?

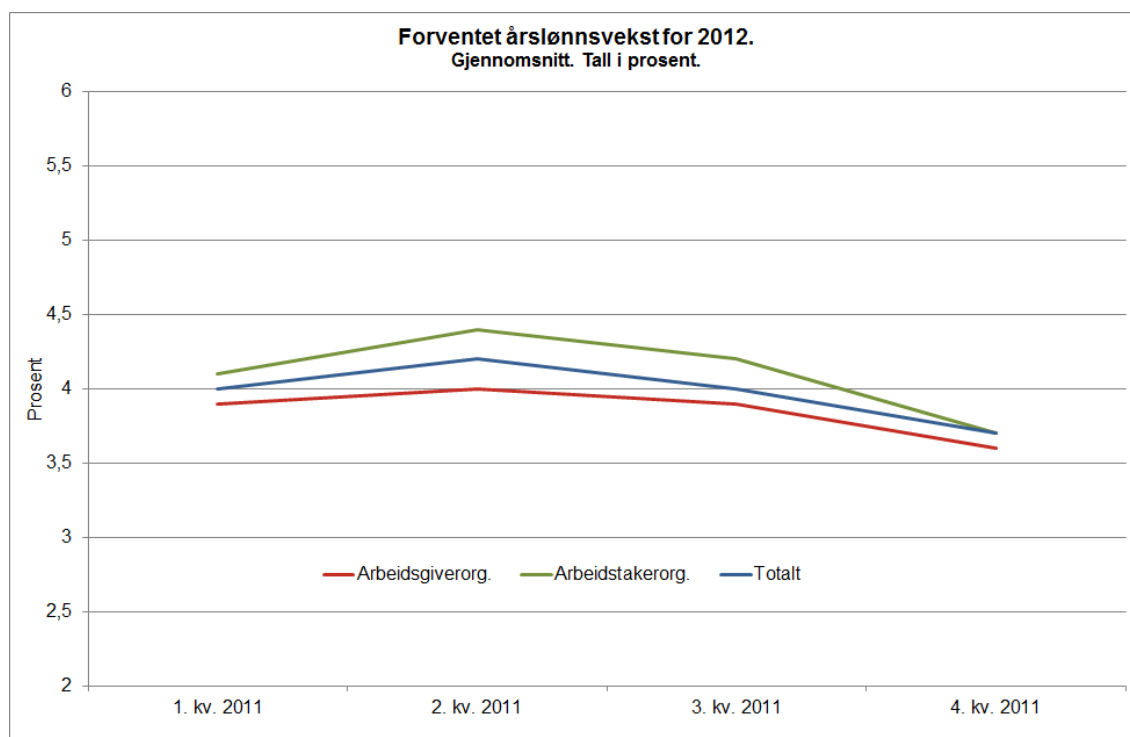

Forventet årslønnsvekst for 2011	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,0
Laveste verdi	2,5	3,0
Høyeste verdi	5,0	5,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,2	3,9
Laveste verdi	3,0	2,0
Høyeste verdi	4,6	4,4
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	4,1	4,0
Utvalg	30	25

Forventet årslønnsvekst for 2011 var blant partene i arbeidslivet 4,0 prosent i fjerde kvartal 2011, dette er en nedgang på 0,1 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene opprettholdt sitt estimat på 4,0 fra tredje kvartal 2011, mens arbeidstakerorganisasjonene nedjusterte sitt estimat fra 4,2 til 3,9 prosent i fjerde kvartal 2011.

Indeks 12:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2012?

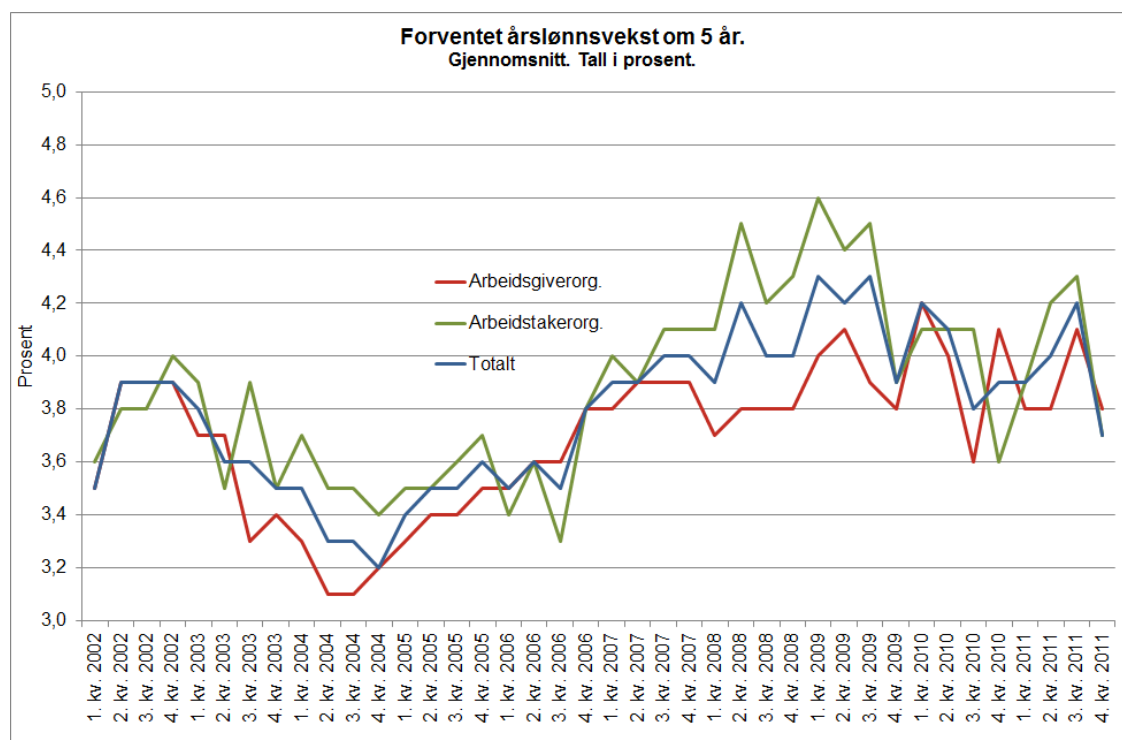

Forventet årslønnsvekst for 2012	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	3,9	3,6
Laveste verdi	2,0	3,0
Høyeste verdi	5,0	5,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,2	3,7
Laveste verdi	3,0	2,0
Høyeste verdi	6,0	4,5
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	4,0	3,7
Utvalg	30	25

Forventet årslønnsvekst blant partene i arbeidslivet for 2012 var 3,7 prosent i fjerde kvartal 2011, en nedgang på 0,3 prosentpoeng fra forrige kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene nedjusterte sitt estimat fra 3,9 til 3,6 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene nedjusterte sitt estimat med 0,5 prosentpoeng til 3,7 prosent i fjerde kvartal 2011.

Indeks 13:

Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

Forventet årslønnsvekst om 5 år	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Arbeidsgiverorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,1	3,8
Laveste verdi	2,0	2,0
Høyeste verdi	6,0	5,0
Arbeidstakerorganisasjoner		
Gjennomsnittlig verdi	4,3	3,7
Laveste verdi	3,0	3,0
Høyeste verdi	6,0	5,0
Totalt for alle partene i arbeidslivet		
Gjennomsnittlig verdi	4,2	3,7
Utvalg	30	25

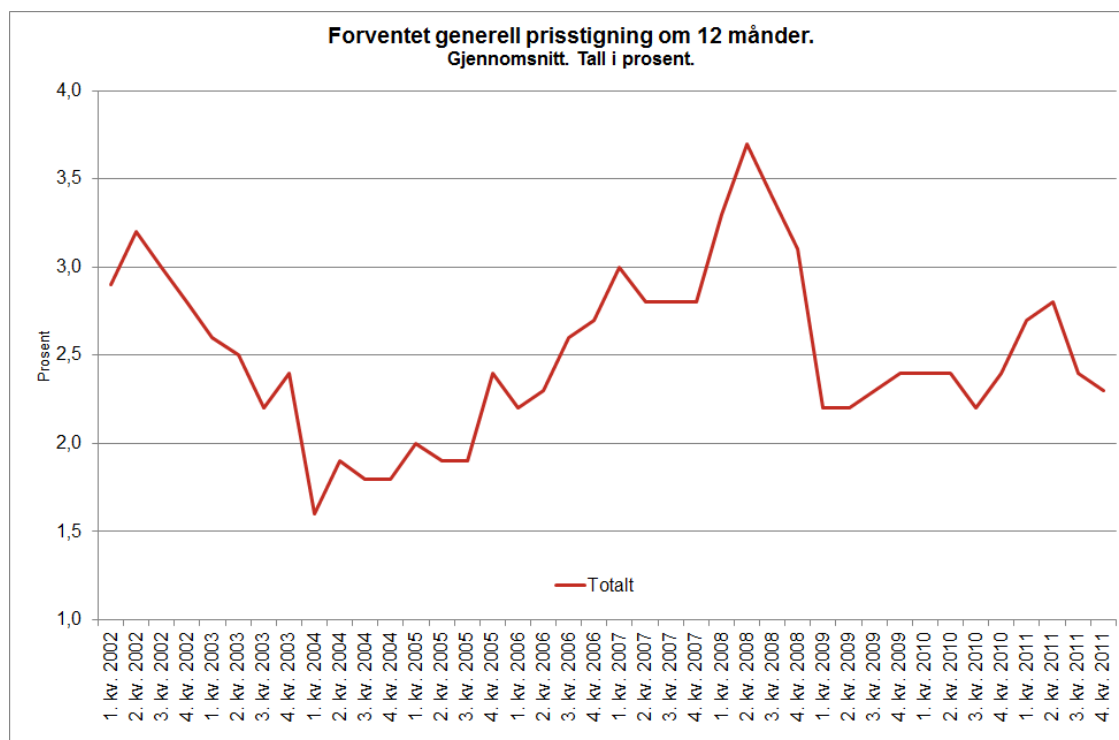
Arbeidslivsorganisasjonenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) var i fjerde kvartal 2011 på 3,7 prosent, dette er en nedjustering fra 4,2 prosent i forrige kvartal.

Arbeidsgiverorganisasjonene nedjusterte sitt estimat med 0,3 prosentpoeng til 3,8 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene nedjusterte sitt estimat med 0,6 prosentpoeng til 3,7 prosent.

Resultater - næringslivslederne

Indeks 14:

Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

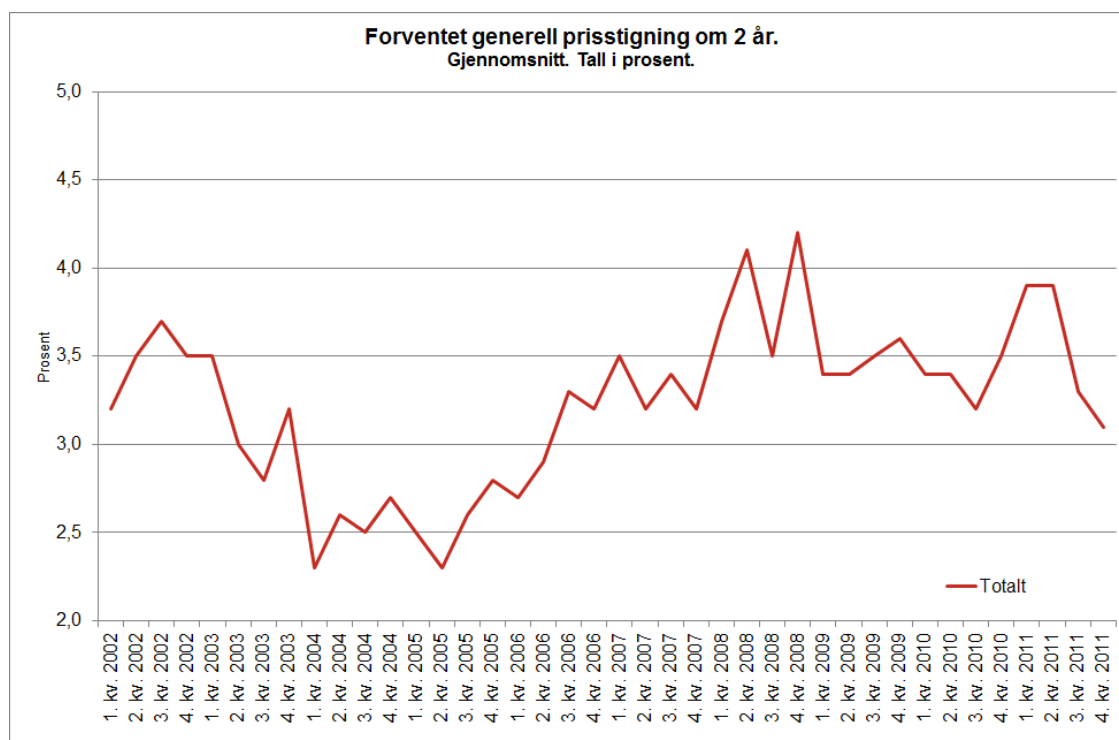

Forventet generell prisstigning om 12 mnd	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,3
Laveste verdi	-5,0	-1,0
Høyeste verdi	10,0	8,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,4
Laveste verdi	-5,0	-5,0
Høyeste verdi	5,0	6,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,3
Utvalg (vektet)	430	432

Næringslivsledernes estimat om forventet prisstigning om 12 måneder er 2,3 prosent i fjerde kvartal 2011. Dette er en nedgang fra 2,4 prosent i tredje kvartal 2011.

Indeks 15:

Hva tror du prisstigningen er om 2 år?

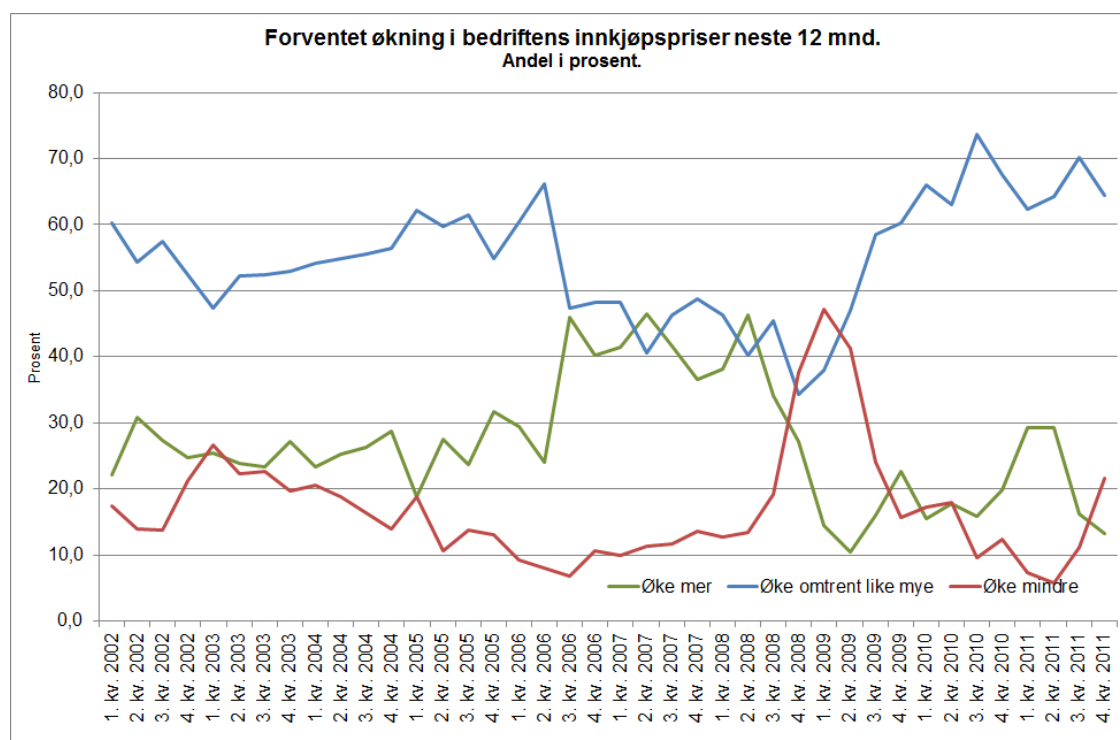

Forventet generell prisstigning om 2 år	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,3	3,2
Laveste verdi	0,0	-5,0
Høyeste verdi	10,2	11,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,0
Laveste verdi	-10,0	-3,0
Høyeste verdi	8,0	10,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,3	3,1
Utvalg (vektet)	416	436

Forventet prisstigning om 2 år var i fjerde kvartal 2011 på 3,1 prosent. Næringslivslederne nedjusterte sitt estimat med 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Indeks 16:

Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser
neste 12 mnd

3. kvartal 2011

4. kvartal 2011

Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte

Øke mer

16,8

13,6

Øke omtrent like mye

70,3

64,8

Øke mindre

10,8

21,7

Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere

Øke mer

14,9

12,4

Øke omtrent like mye

69,6

63,9

Øke mindre

11,9

21,3

Næringslivsledere totalt

Øke mer

16,2

13,2

Øke omtrent like mye

70,1

64,5

Øke mindre

11,1

21,6

Utvalg

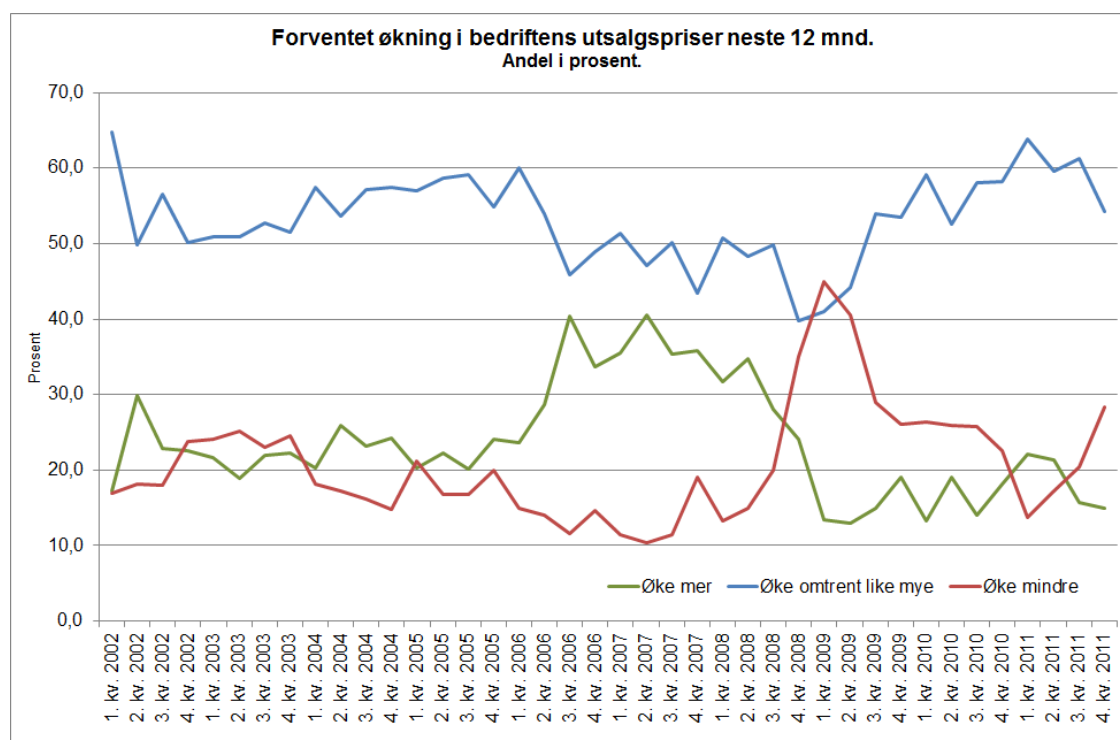
548

551

Andelen næringslivsledere som forventer at innkjøpsprisene vil øke mer de neste 12 måneder gikk ned fra 16,2 prosent i tredje kvartal 2011 til 13,2 prosent i fjerde kvartal 2011. Andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke mindre gikk opp fra 11,1 til 21,6 prosent, og andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke omtrent like mye gikk ned fra 70,1 prosent i tredje kvartal 2011 til 64,5 prosent i fjerde kvartal 2011.

Indeks 17:

Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

Forventet økning i bedriftens utsalgspriser
neste 12 mnd

3. kvartal 2011

4. kvartal 2011

Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte

Øke mer

15,3

12,1

Øke omtrent like mye

64,6

56,7

Øke mindre

18,7

29,4

Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere

Øke mer

16,6

21,2

Øke omtrent like mye

53,8

48,8

Øke mindre

24,3

25,9

Næringslivsledere totalt

Øke mer

15,7

14,9

Øke omtrent like mye

61,3

54,3

Øke mindre

20,4

28,3

Utvalg

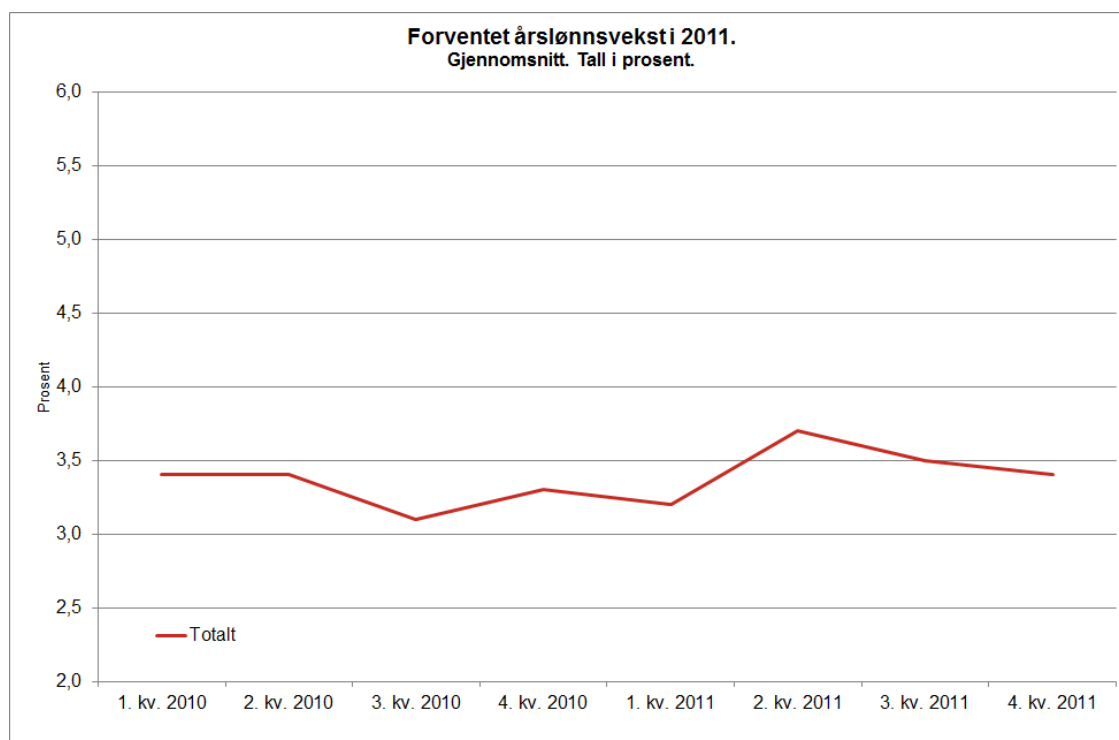
548

551

Andelen næringslivsledere som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 måneder gikk ned fra 15,7 prosent i tredje kvartal 2011 til 14,9 prosent i fjerde kvartal 2011. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mindre gikk opp fra 20,4 til 28,3 prosent, og andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye gikk ned fra 61,3 til 54,3 prosent.

Indeks 18:

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2011?

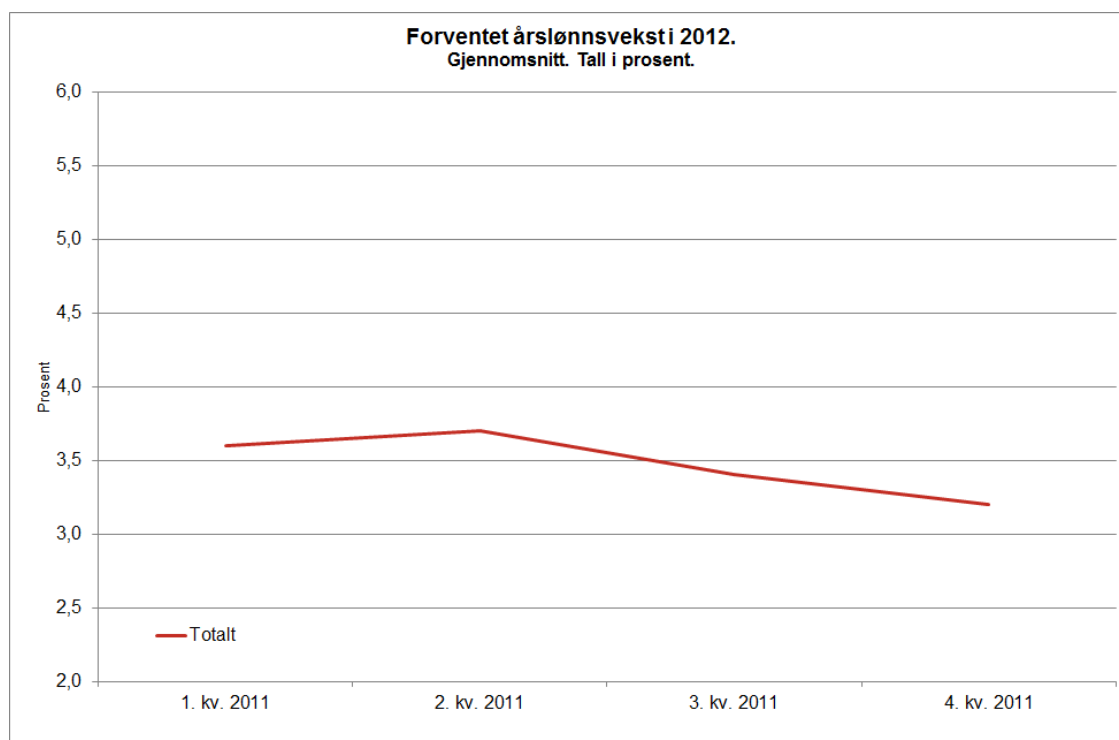

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2011	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,4
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,4
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	6,0	6,5
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,4
Utvalg (vektet)	514	520

Næringslivslederne nedjusterte sitt estimat for lønnsvekst i egen bedrift for 2011 fra 3,5 prosent i tredje kvartal 2011 til 3,4 prosent i fjerde kvartal 2011.

Indeks 19:

Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2012?

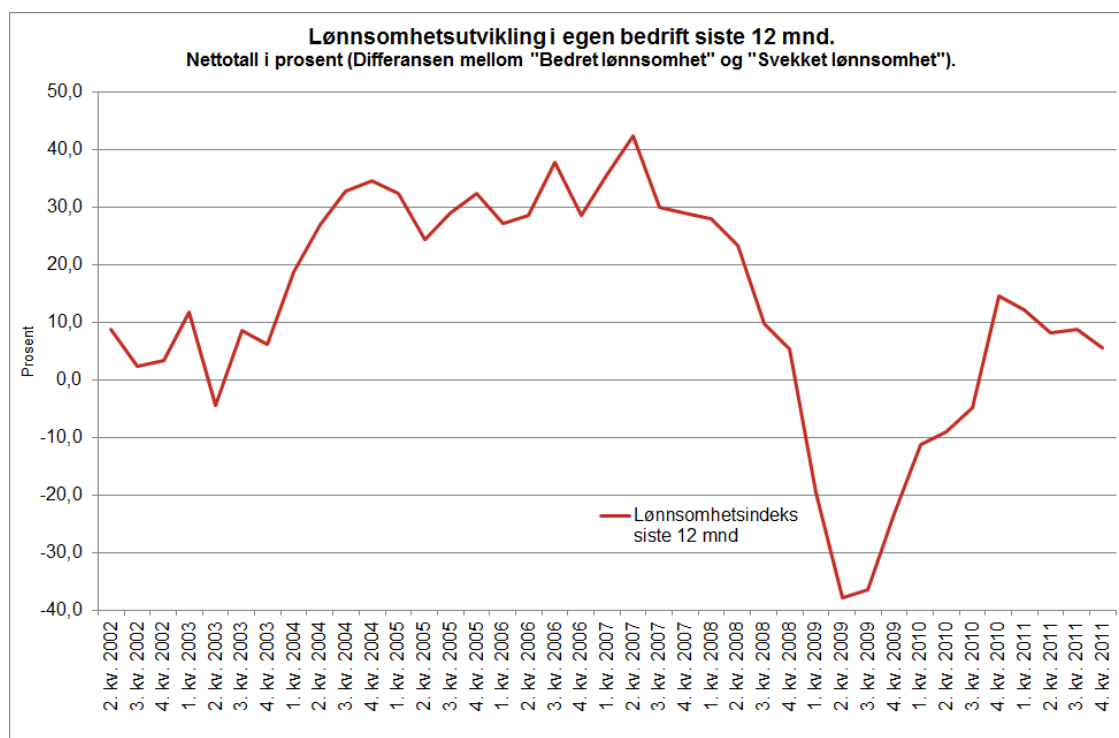

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2012	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,2
Laveste verdi	0,0	-3,0
Høyeste verdi	10,0	10,0
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Gjennomsnittlig verdi	3,5	3,2
Laveste verdi	0,0	0,0
Høyeste verdi	10,0	6,0
Næringslivsledere totalt		
Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,2
Utvalg (vektet)	501	497

I fjerde kvartal 2011 forventer næringslivslederne at lønnsvekst i egen bedrift vil bli 3,2 prosent i 2012. Dette er en nedjustering på 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal.

Indeks 20:

Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?

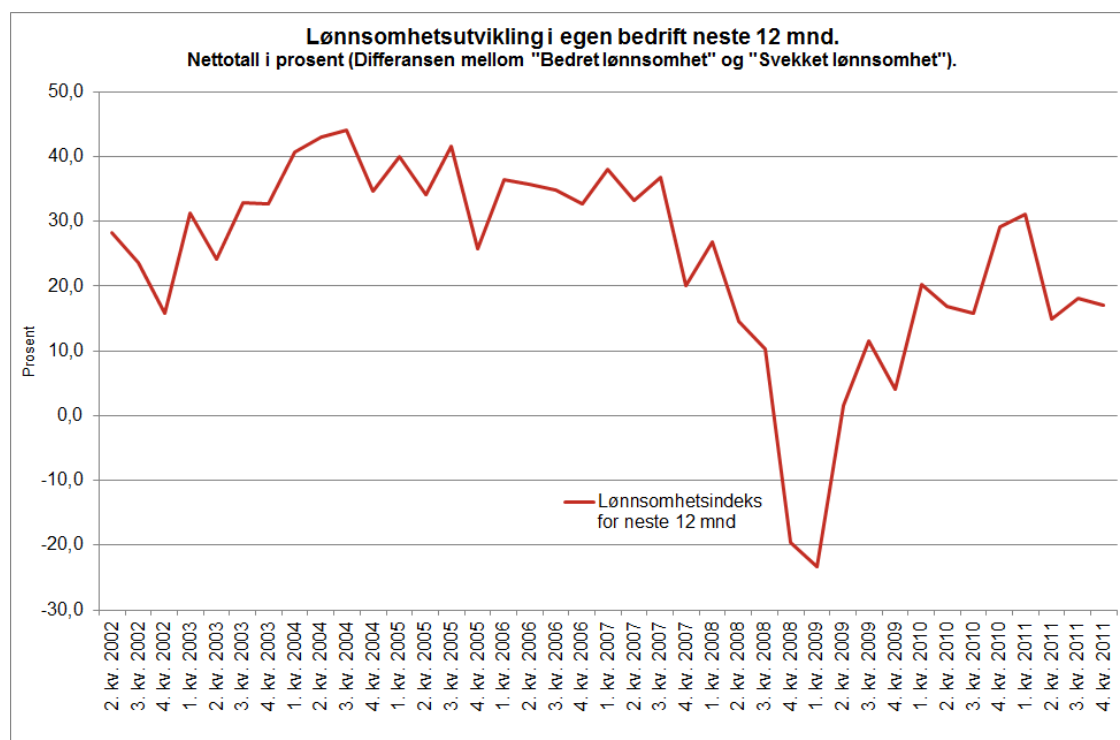

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Bedret lønnsomhet	40,2	37,3
Uendret lønnsomhet	27,8	30,2
Svekket lønnsomhet	31,5	32,0
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	8,7	5,3
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Bedret lønnsomhet	40,2	37,3
Uendret lønnsomhet	28,4	28,4
Svekket lønnsomhet	31,4	31,4
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	8,8	5,9
Næringslivsledere totalt		
Bedret lønnsomhet	40,2	37,3
Uendret lønnsomhet	28,0	29,6
Svekket lønnsomhet	31,4	31,8
Netttotal (lønnsomhetsindeks)	8,8	5,5
Utvalg	548	551

Lønnsomhetsindeksen for siste 12 måneder gikk i fjerde kvartal 2011 ned fra 8,8 poeng til 5,5 poeng.

Indeks 21:

Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 månedene?

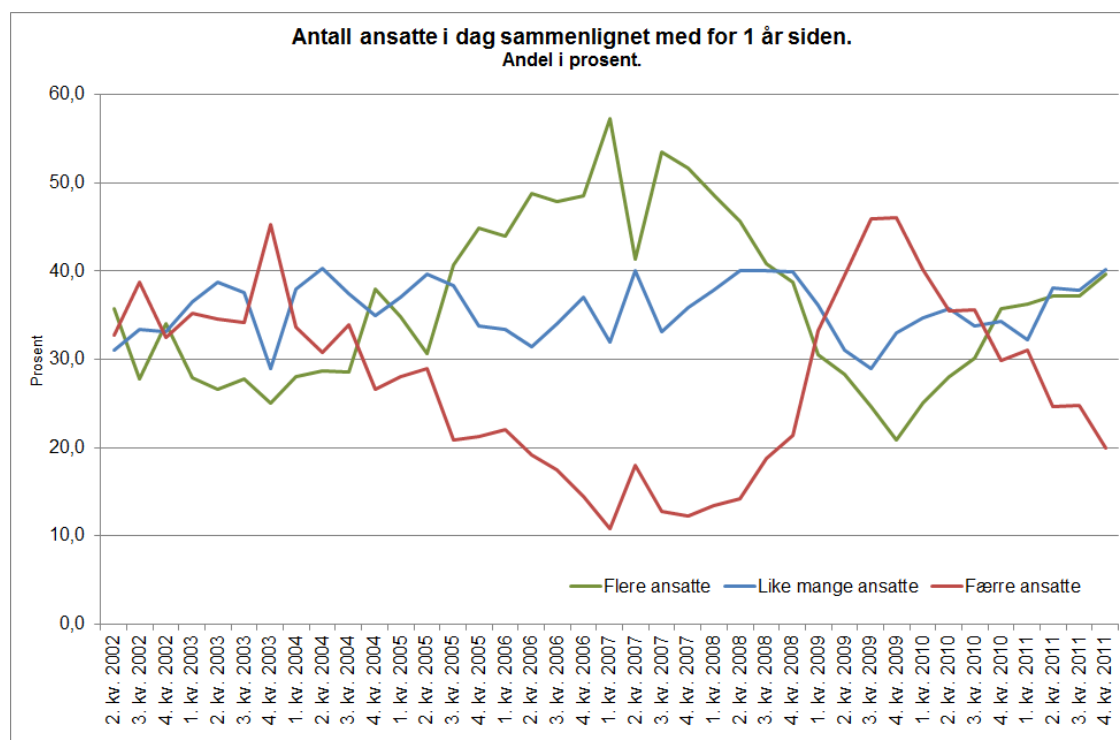

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Bedret lønnsomhet	35,4	35,1
Vil holde seg uendret	43,0	46,1
Svekket lønnsomhet	19,8	18,3
Nettall (lønnsomhetsindeks)	15,6	16,8
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Bedret lønnsomhet	34,5	34,3
Vil holde seg uendret	53,0	45,6
Svekket lønnsomhet	10,7	16,6
Nettall (lønnsomhetsindeks)	23,8	17,7
Næringslivsledere totalt		
Bedret lønnsomhet	35,1	34,8
Vil holde seg uendret	46,1	45,9
Svekket lønnsomhet	17,0	17,8
Nettall (lønnsomhetsindeks)	18,1	17,0
Utvalg	548	551

Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 månedene gikk ned fra 18,1 poeng i tredje kvartal 2011 til 17,0 poeng i fjerde kvartal 2011.

Indeks 22:

Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?

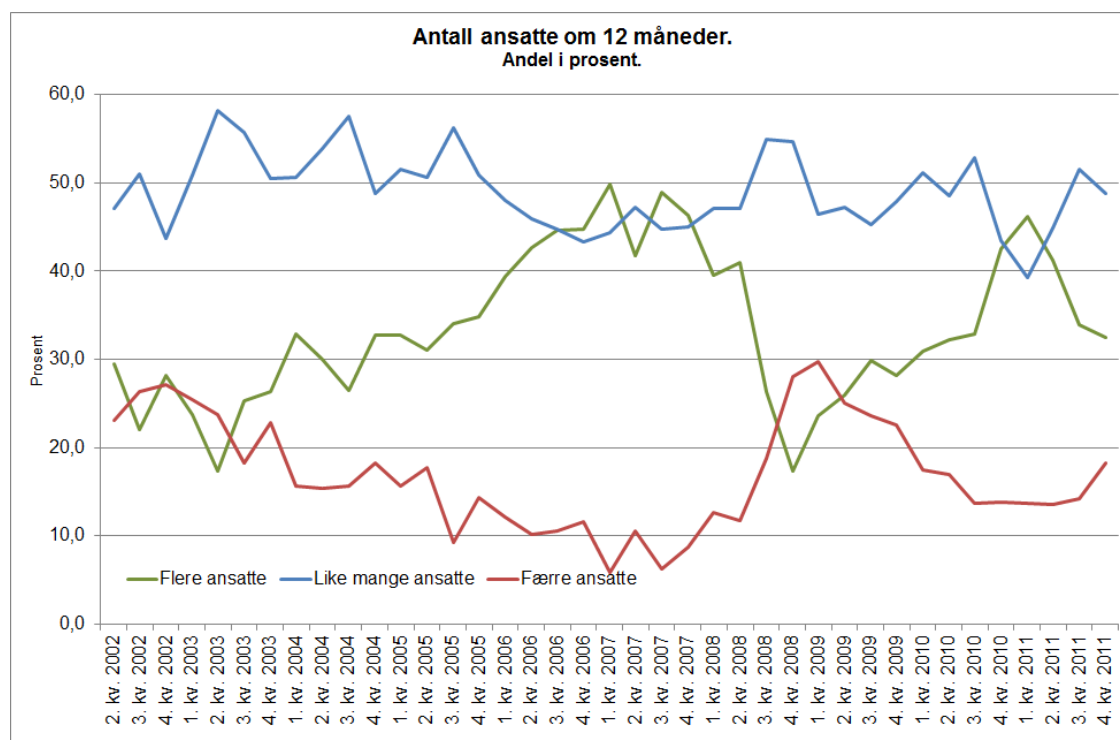

Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Flere ansatte	32,2	36,6
Like mange ansatte	41,7	42,7
Færre ansatte	25,9	20,7
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	6,3	15,9
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Flere ansatte	48,5	46,5
Like mange ansatte	29,0	34,7
Færre ansatte	22,5	18,2
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	26,0	28,3
Næringslivsledere totalt		
Flere ansatte	37,2	39,7
Like mange ansatte	37,8	40,2
Færre ansatte	24,8	19,9
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	12,4	19,8
Utvalg	548	551

Andelen næringslivsledere som oppgav at de har flere ansatte enn hva de hadde for 12 måneder siden gikk opp fra 37,2 prosent i forrige kvartal til 39,7 prosent i fjerde kvartal 2011. Andelen som oppgav at de har færre ansatte gikk ned fra 24,8 til 19,9 prosent, mens andelen som oppgav at de har like mange ansatte gikk opp fra 37,8 prosent til 40,2 prosent.

Indeks 23:

Tror du bedriften om 12 måneder vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

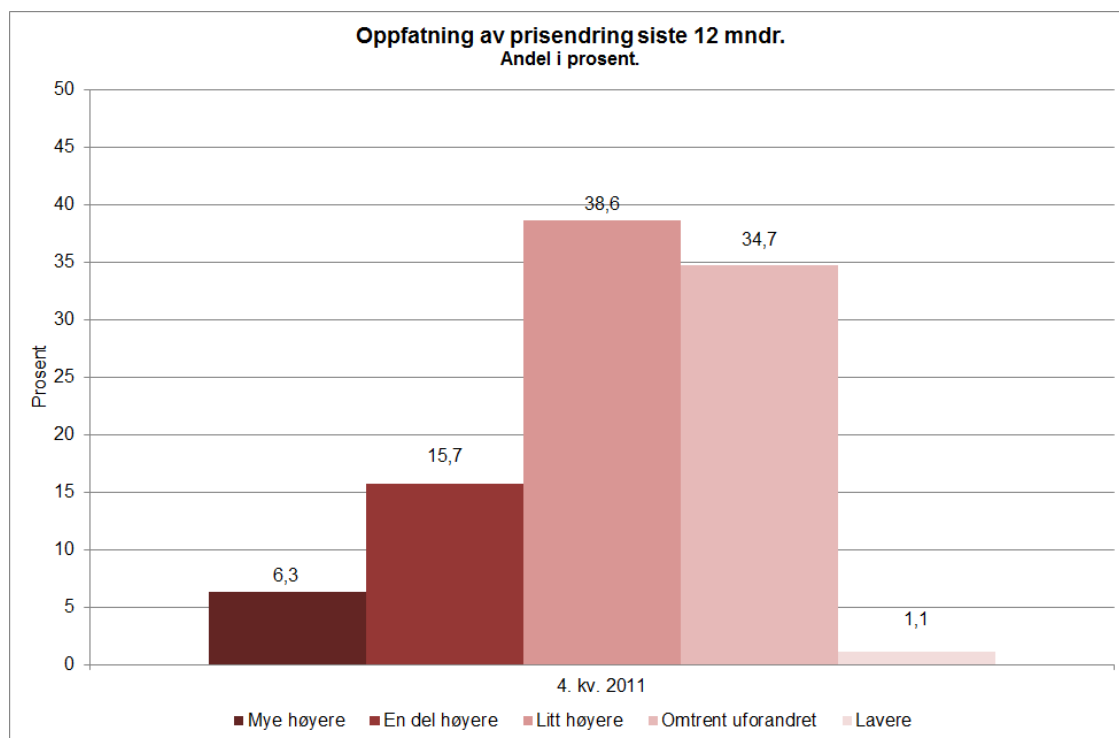
Antall ansatte om 12 mnd	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Næringslivsledere i bedrifter med færre enn 50 ansatte		
Flere ansatte	31,7	29,1
Like mange ansatte	53,8	52,4
Færre ansatte	14,2	18,3
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	17,5	10,8
Næringslivsledere i bedrifter med 50 ansatte eller flere		
Flere ansatte	39,1	40,2
Like mange ansatte	46,7	40,8
Færre ansatte	14,2	18,3
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	24,9	21,9
Næringslivsledere totalt		
Flere ansatte	33,9	32,5
Like mange ansatte	51,6	48,8
Færre ansatte	14,2	18,3
Netto (flere ansatte - færre ansatte)	19,7	14,2
Utvalg	548	551

32,5 prosent av næringslivslederne oppgav i fjerde kvartal 2011 at de forventer å ha flere ansatte om 12 måneder, mot 33,9 prosent i tredje kvartal 2011. Andelen som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder gikk opp fra 14,2 prosent til 18,3 prosent, mens andelen som forventer å ha like mange ansatte gikk i samme periode ned fra 51,6 prosent til 48,8 prosent.

Resultater - husholdningene

Indeks 24A:

Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?

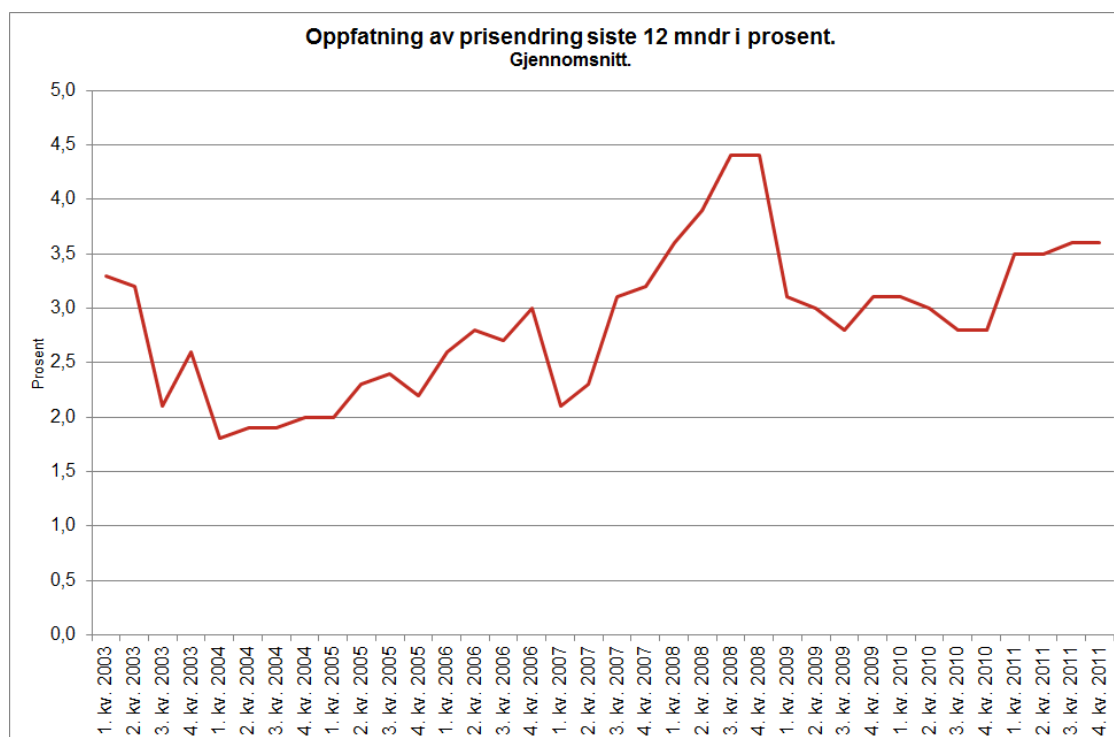

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd.		3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Husholdningene			
Mye høyere	Prosentandel	5,3	6,3
En del høyere	Prosentandel	15,6	15,7
Litt høyere	Prosentandel	38,5	38,6
Omtrent uforandret	Prosentandel	35,7	34,7
Lavere	Prosentandel	0,8	1,1
Utvalg		1000	1000

Andelen av husholdningene som var av den oppfatning at prisene på varer og tjenester er mye høyere enn for ett år siden gikk opp fra 5,3 prosent til 6,3 prosent i fjerde kvartal 2011. Andelen som oppfatter at prisene er lavere gikk opp fra 0,8 prosent til 1,1 prosent. Andelen som oppfatter at prisene er omtrent uforandret var på 34,7 prosent i fjerde kvartal 2011 mot 35,7 prosent i tredje kvartal 2011.

Indeks 24B:

Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?

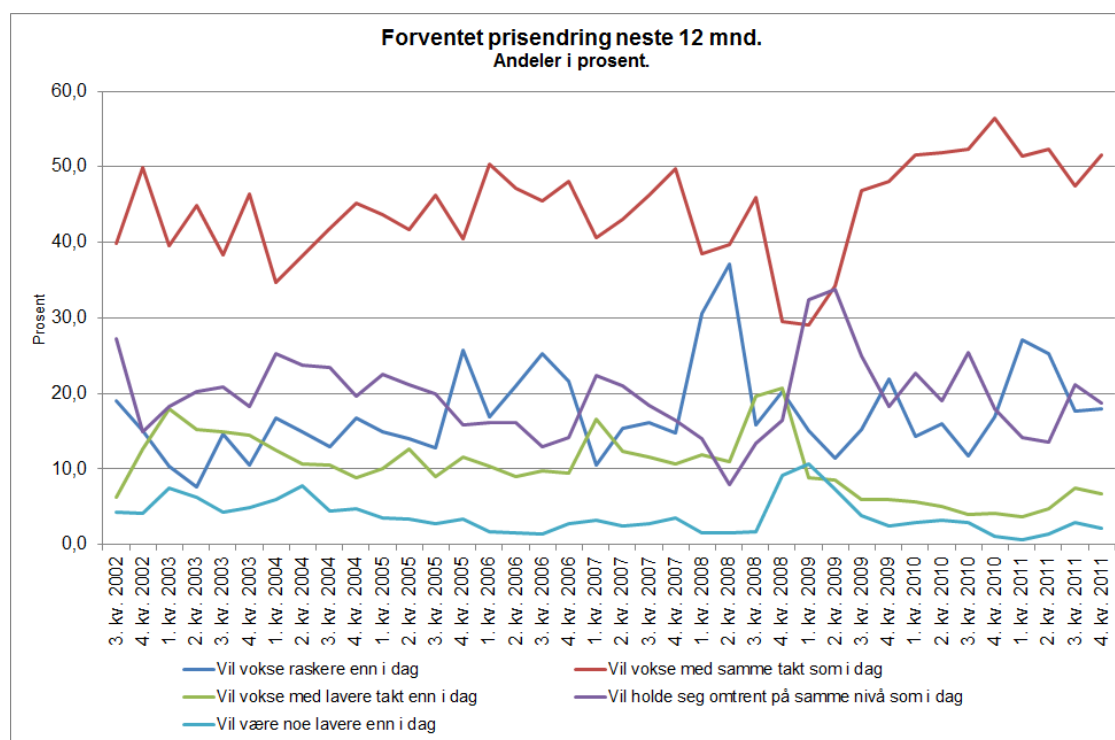

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd. i prosent	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	3,6	3,6
Utvalg	787	791

Oppfattet prisendring i prosent siste 12 måneder blant husholdningene var uforandret på 3,6 prosent fra tredje til fjerde kvartal 2011.

Indeks 25A:

Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn i dag?

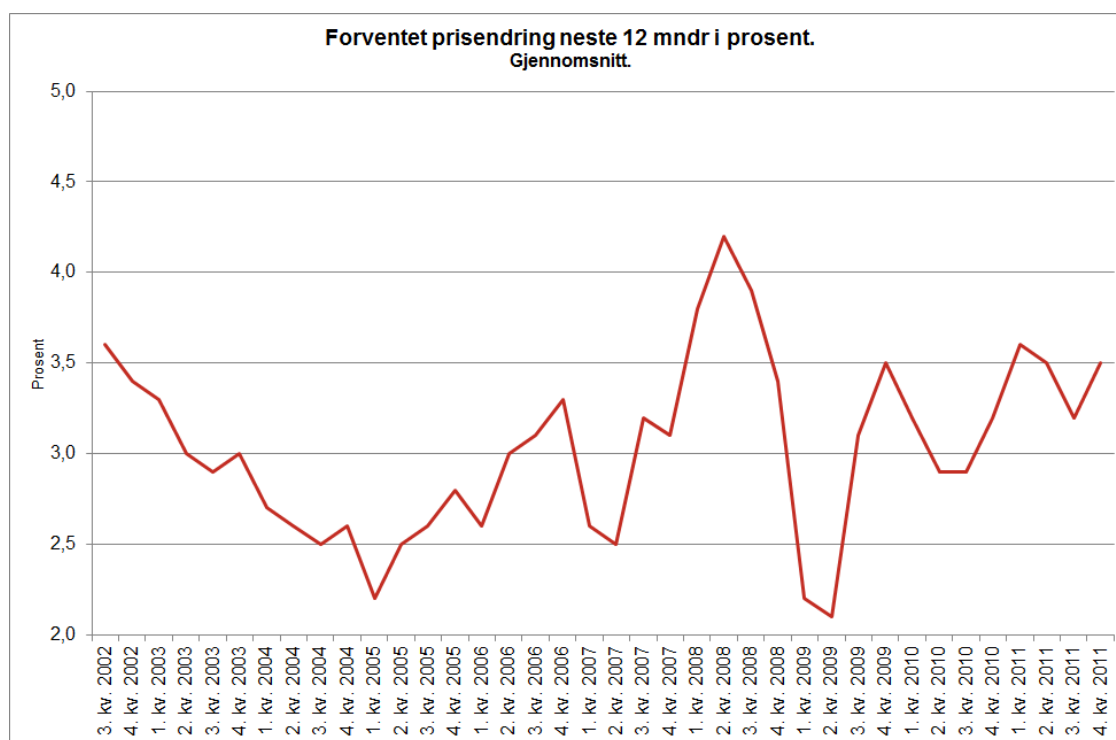

Forventet prisendring neste 12 mnd		3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Husholdningene			
Vil vokse raskere enn i dag	Prosentandel	17,6	17,9
Vil vokse med samme takt som i dag	Prosentandel	47,5	51,5
Vil vokse med lavere takt enn i dag	Prosentandel	7,5	6,7
Vil holde seg omtrent på samme nivå	Prosentandel	21,1	18,7
Vil være noe lavere enn i dag	Prosentandel	2,9	2,2
Utvalg		1000	1000

17,9 prosent av husholdningene forventer at prisene de neste 12 måneder vil vokse raskere enn i dag, mot 17,6 prosent i tredje kvartal 2011. 51,5 prosent av husholdningene forventer at prisene på varer og tjenester de neste 12 måneder vil vokse med samme takt som i dag, en oppgang på 4,0 prosentpoeng fra forrige kvartal. Andelen som forventer at prisene de neste 12 månedene vil være noe lavere enn i dag gikk ned fra 2,9 prosent i forrige kvartal til 2,2 prosent i fjerde kvartal 2011.

Indeks 25B:

Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?

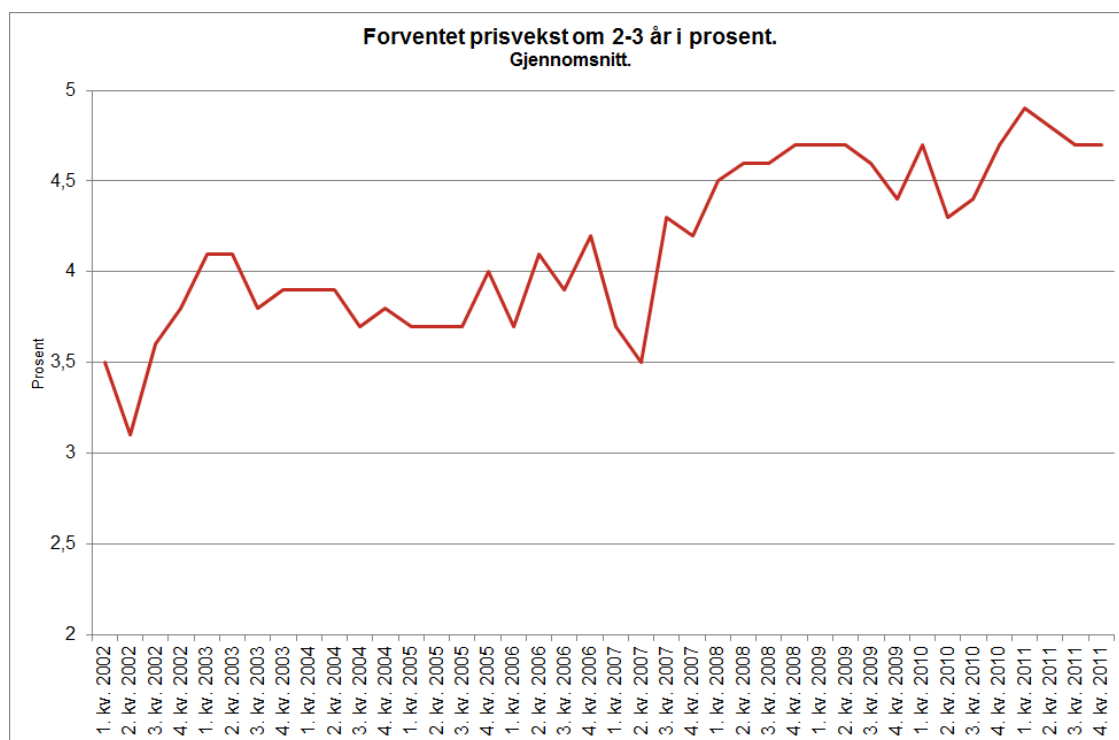

Forventet prisendring neste 12 mnd. i prosent	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,5
Utvalg	809	843

Forventet prisendring neste 12 måneder blant husholdningene steg fra 3,2 prosent i tredje kvartal 2011 til 3,5 prosent i fjerde kvartal 2011.

Indeks 26:

Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?

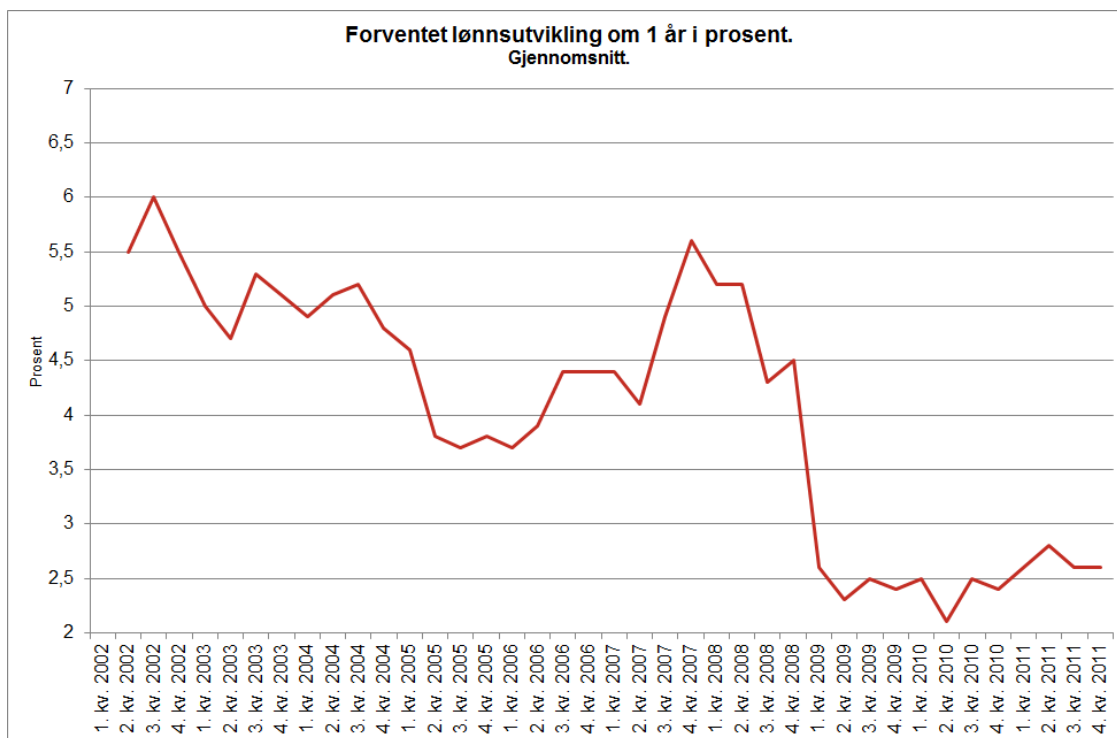

Forventet prisvekst om 2-3 år i prosent	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	4,7	4,7
Utvalg	669	619

Forventet prisvekst om 2-3 år blant husholdningene var uendret på 4,7 prosent fra tredje til fjerde kvartal 2011.

Indeks 27:

Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?

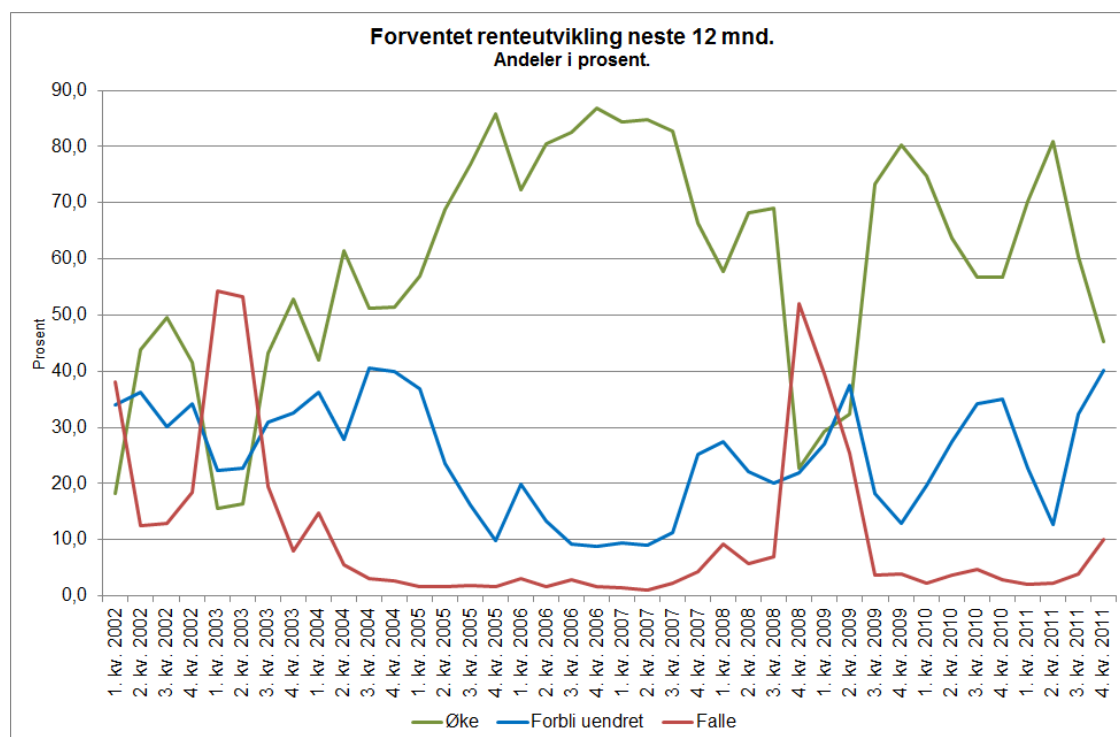

Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Husholdningene		
Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,6
Utvalg	838	821

Forventet lønnsøkning neste 12 måneder blant husholdningene var uendret på 2,6 prosent fra tredje til fjerde kvartal 2011.

Indeks 28:

Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Forventet renteutvikling neste 12 mnd	3. kvartal 2011	4. kvartal 2011
Husholdningene		
Øke	60,4	45,2
Forbli uendret	32,4	40,2
Falle	4,0	10,1
Utvalg	1000	1000

Andelen av husholdningene som forventer en økning i rentene gikk ned i fjerde kvartal 2011, fra 60,4 prosent til 45,2 prosent. Andelen som forventer at renten skal falle steg fra 4,0 prosent til 10,1 prosent, mens andelen som forventer at renten skal forbli uendret gikk opp fra 32,4 prosent til 40,2 prosent.

Tekniske kommentarer – økonomene og partene i arbeidslivet

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er basert på respondentlister fra tidligere undersøkelser. Disse listene er oppdatert med nye aktører både blant økonomene og partene i arbeidslivet. I tillegg er listene korrigert for respondenter som ikke lenger er relevante.

Antall intervjuer

I denne undersøkelsen er det gjennomført totalt 92 intervjuer blant økonomer innenfor akademisk og finansnæringen, samt representanter for partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner. Av disse intervjuene er 67 av respondentene økonomer og 25 respondenter kommer fra partene i arbeidslivet.

Vekting

Resultatene i denne undersøkelsen er ikke vektet.

Metode for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Confront. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 10. til 21. november 2011.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 8 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

Tekniske kommentarer - næringslivslederne

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av bedriftsledere i norske bedrifter med 20 ansatte eller flere. Undersøkelsen er gjennomført gjennom Perducos representative næringslivspanel. Dette panelet er rekruttert gjennom Perducos kvartalsvise næringslivsundersøkelse (Norges næringslivsundersøkelser - NNU®).

Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 551 intervjuer blant bedriftsledere i næringslivet i denne undersøkelsen.

Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), sektor (bransje) og antall ansatte i bedriften.

Datainnsamling

Feltarbeidet er foretatt på web ved bruk av datainnsamlingsverktøyet Confirmit. Respondentene er invitert til å delta ved utsendelse av e-post til deltakerne i panelet.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 10. til 21. november 2011.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.

Tekniske kommentarer - husholdningene

Utvalg og utvalgsmetode

Undersøkelsen er representativ utvalgsundersøkelse av befolkningen som er 15 år eller eldre. 60 prosent av intervjuene er gjennomført på fasttelefon og 40 prosent er gjennomført på mobiltelefon.

Antall intervjuer

Det er gjennomført totalt 1000 intervjuer blant norske husholdninger.

Vekting

Resultatene er vektet basert på variablene geografi (landsdel), alder og kjønn.

Datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført ved telefonintervjuer (CATI). Telefonintervjuene er gjennomført av Norstat Norge på oppdrag av Perduco.

Tidspunkt for datainnsamling

Feltarbeidet er gjennomført i tidsrommet fra 9. til 16. november 2011.

Ekstremobservasjoner

Ekstremobservasjoner over 11 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen.